

Mercator

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA MERCATOR

LETO XV.

LJUBLJANA, MAREC 1977

ŠT. 3

V DANAŠNJI ŠTEVILKI

PODROBNEJE OBVEŠČAMO

Z LETNE SKUPŠČINE KONFERENCE

OSNOVNIH ORGANIZACIJ SINDIKATA

IN DRUGE REDNE SEJE SVETA

ZVEZE KOMUNISTOV

KAKŠEN OSMI MAREC

Vsako leto znova smo v precepu, kako obeležiti mednarodni dan žensk — osmi marec. Tudi letos. Ne moremo in ne moremo se odlepiti od misli na izlet, od proste zabave v delovnem okolju ali od darila za gospodinjsko ali osebno rabo. In pravzaprav smo si malokje tako vsaksebi v pogledih in interesih kot tu: »Uradna politična linija« je za to, da praznujemo osmi marec kot enega izmed revolucionarnih praznikov, ker je v takih okolnostih nastal in je s tem namenom tudi prišel v naš koledar, v nekaterih okoljih pa so prepričani, da imajo pač pravico vsaj enkrat na leto do zabave, izleta, darila ali kot že to priložnost poimenujejo.

V čem je nesporazum?

Prvič: 8. marec je eden izmed najpomembnejših datumov mednarodnega delavskega gibanja in nima torej ničesar skupnega z materinskim dnem, ki ga v čast ženski — materi praznujejo dežele zahodne malomeščanske ideologije.

Zamisel o praznovanju mednarodnega dneva žensk je vzniknila v mednarodnem socialističnem gibanju v prvem desetletju tega stoletja, tedaj, ko se je začel zaostrovanje razredni boj v svetovnem merilu. Ta dan bi naj postal spodbuda za vse večje vključevanje žensk v napredno delavsko gibanje, za osveščanje delavskega razreda in ženskih množic, da je osvoboditev ženske usodno povezana s socialno in ekonomsko osvoboditvijo delavskega razre-

da. S to mislijo smo praznovali 8. marec kot delavsko manifestacijo pred vojno, med narodnoosvobodilnim bojem, ko so se ženske z rama ob rami z bojnimi tovariši borile proti skupnemu sovražniku in si priborile politično enakopravnost, pa tudi v graditvi nove socialistične družbe, ki je postavila temelje za odpravo vseh oblik neenakopravnosti žensk. Nova ustava in zakon o združenem delu pa dajeta delavcu in delavki prevladujoči položaj v naši družbi. Njuna skupna naloga je, da celovito urejata družbenoekonomske odnose. Tako imajo tudi ženske možnost in dolžnost, da se uveljavijo kot samoupravljalke in zavestno gradijo in usmerjajo tudi svojo prihodnost.

Drugič: Glede na to, da je dohodek, ki ga ustvarimo v TOZD skupen, ker smo ga ustvarili vsi delavci, je seveda prav, da tisti del, ki ga lahko razporedimo za skupno porabo — porabimo za skupne potrebe, ne pa za osebne potrebe dela kolektiva — pa naj bo to moški ali ženski del.

Zadovoljevanje osebnih želja (darila, veselice) nima ničesar skupnega s spodbudo za delovno uspešnost, ki bi naj bila bistvena prvina delitve osebnih dohodkov za vse delavce in za katero bi si morali prizadevati in izboriti v vsaki OZD.

Tretjič: Žaljivo je pristajati na to, da smo izjemno pozorni en dan v letu in se damo z bonboniero, frotirko ali veselico odpraviti za vseh 365 ali 364 dni v letu.

Danes ima Mercator v svojem sestavu 591 prodajaln, od tega 87 samopostrežb in 13 blagovnic. V njem združuje delo 5200 delavcev in 700 učencev v gospodarstvu. Med zaposlenimi v prodajalnah so povečini ženske. Na posnetku je tovarišica Lenka Kušar iz poslovalnice na Puharjevi 3 v Ljubljani

**VSEM DELAVKAM ČESTITAMO ZA MEDNARODNI
PRAZNIK ŽENA — 8. MAREC!**

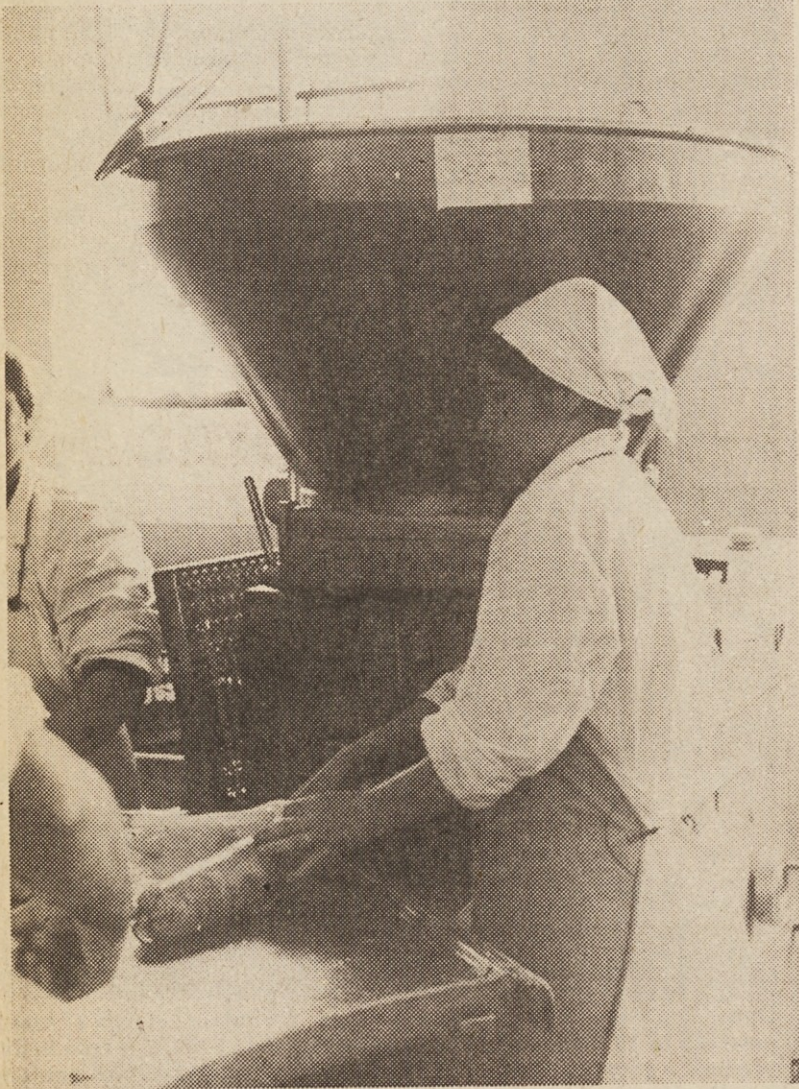
KAKŠEN OSMI MAREC

Nekaj starih tisočakov za 8. marec ne more poravnati niti razlik v osebnih dohodkih za enako delo, niti boljše ali slabše zasedbe delovnih mest, niti odpraviti natrpanih otroških vrtecev, polnih ambulanc in vseh drugih problemov, ki jih radi naprtimo ženskam pa jih enako čutimo vsi!

In kako je z letošnjim osmim marcem? Letos slavimo pomembne obletnice naše revolucionarne zgodovine, med njimi 40-letnico ustanovitve KPS in 40-letnico prihoda tovariša Tita na čelo KPJ. Tedaj, pred 40 leti se je naša Partija notranje okrepila in se usposobljala za svojo razredno nalogo — povesti delavski razred in vse napredno ljudstvo Jugoslavije v zgodovinski spopad s fašizmom in v socialno revolucijo. Pomembno vlogo v pripravah KPJ za uresničevanje svoje zgodovinske naloge je tovariš Tito videl v osveščanju ženskih množic in vključevanju v vrste organiziranega komunističnega in protifašističnega gibanja. To zgodovinsko izročilo ima danes

Pomladno prebujenje

V TOZD TMI vidijo rentabilnejše poslovanje v lastni vzreji prašičev in mlade govedine

2 MERCATOR

enako aktualno vsebino in pomen.

Vse naše praznike bomo letos praznovali v duhu revolucionarnega razvoja našega delavskega gibanja in velikih nalog, ki so zdaj pred vsemi delavci in delovnimi ljudmi v uresničevanju ustave in zakona o združenem delu. Začetek praznovanj pa bo prav 8. marec. Zvečine bodo v OZD in KS pripravili proslave. Tudi pri nas v Mercatorju bo tako. Kjer nam le omogoča delovni proces bomo imeli proslavo. Toda, večinoma bodo naše sodelavke, na primer v trgovinah in gostinskih obratih na sam praznik najbolj zaposlene. In podobno kot znamo biti človeško topli ob

vseh naših praznikov, hodimo tudi na ta dan. Čestitajmo svojim sodelavkam ne le zavoljo tega, ker so ženske, ampak predvsem zavoljo njihovega velikega deleža v gospodarskih in družbenih uspehih v Mercatorju in celotni družbeni skupnosti.

Osnovne organizacije sindikata in njihovi izvršni odbori, ki bodo pripravljali tudi poslej praznovanja 8. marca in drugih praznikov, bodo morali poskrbeti za taka praznovanja, ki nam bodo v čast. Probleme pa, ki se v naših medsebojnih odnosih nabirajo sproti reševati na način in po poti, kot so si jo zapisali v svoje letne, obetavne programe.

I. VRHOVČAK

DRAGI BRALCI!

Pred seboj imate že drugo številko glasila v novi preobleki. Marsikdo je bil ob prejemu prejšnje nekoliko razočaran, ker smo bili do sedaj navajeni na časopis na belem papirju večjega formata. Vendar smo se morali odločiti za sedanjo obliko, v kar sta nas vodila dva upravičena razloga; cena sedanjega časopisa je precej nižja od prejšnje in tako se tudi pri tem prihranku vključujemo v stabilizacijo, druga prednost pa je v hitrejšem tisku časopisa, kar omogoča večjo aktualnost.

Uredništvo

**NAŠE GLASILO IMA NAKLADO
6000 IZVODOV!**

Dogovor za konkretne naloge

Sredi februarja je bila druga redna seja sveta Zveze komunistov v Mercatorju, ki je po obsegu in pomenu preseгла običajne delovne sestance sveta Zveze komunistov. Te letne programske seje komunistov v Mercatorju so se poleg delegatov osnovnih organizacij Zveze komunistov udeležili in tudi polnopravno odločali predstavniki osnovnih organizacij Zveze komunistov iz OZD, ki so se z referendumom odločile v poslednjem obdobju za vključitev v SOZD Mercator.

Na tej seji sveta smo poslušali uvodni referat sekretarja sveta Franca Škofa, v katerem je poročal o dosedanem delu sveta Zveze komunistov in opredelil nekatere prednostne vsebinske naloge komunistov v nadaljnjem obdobju ustavne preobrazbe v Mercatorju, nadalje poročilo predsednika skupnega izvršilnega odbora Lojzeta Briškija o poteku priprav na sprejem samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD Mercator ter o posebnostih rokovnika za izvedbo programa prednostnih nalog za samoupravno organiziranost delavcev v SOZD Mercator, ki ga je razložil direktor splošnega sektorja Marjan Poganičnik (objavljen v letošnji prvi posebni številki Mercatorja).

Organiziranost Zveze komunistov v SOZD Mercator in predlog poslovnika sveta Zveze komunistov SOZD Mercator je razložil član sekretariata sveta Zveze komunistov Jože Murko, delovni program sveta Zveze komunistov SOZD Mercator za leto 1977 pa je utemeljila članica sekretariata sveta Ljudmila Andoljšek.

Svet Zveze komunistov se je

tokrat opredelil tudi do priprav na razpise ob konstituiranju TOZD, DO in SOZD in na volitve delegatov v nove sestave organov upravljanja, o čemer je poročal namestnik sekretarja sveta Zveze komunistov Vasja Butina.

V uvodni razpravi je sodeloval tudi generalni direktor Miran Goslar, ki je opozoril na nekatere značilnosti samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD Mercator in na nekatere praktične rešitve do katerih smo se uspeli doslej dokopati in jih za zdaj zapisati v sporazumu. Poudaril je, da s tem besedilom samoupravnega sporazuma enkrat za vselej ne urejamo naših družbeno-ekonomskih odnosov, saj bo sama samoupravna praksa narekovala spremembe in nam dala izkušnje, da bomo lahko v določenih sporazuma vse bolj in bolj konkretni.

Marjan Gradišar predsednik konference osnovnih organizacij sindikata je razpravljal o zahtevnih nalogah, ki so pred sindikati tudi v naslednjem obdobju in pri tem še posebej izpostavil evidentiranje možnih kandidatov za delegate v organe upravljanja in

družbenopolitične organizacije ter nosilce drugih odgovornih funkcij v TOZD, DO in SOZD.

Zavzel se je za izobraževanje in usposabljanje delegatov za opravljanje nalog ter poudaril, da moramo bolj dosledno uresničiti delegatske odnose.

Alojz Dolničar namestnik sekretarja komiteja občinske konference Zveze komunistov Vič-Rudnik je v svoji razpravi ugodno ocenil delovanje komunistov v Mercatorju in dejal, da smo po kongresih in peti seji centralnega komiteja Zveze komunistov Slovenije zastavili in tudi vodili zelo konkretne akcije. Pri tem je pomembno to, da so se v naloge vključile tudi druge družbenopolitične organizacije, sindikat in mladina. Predlagal je, da bi med naloge, ki si jih je naložil svet Zveze komunistov uvrstili tudi aktivnosti v jubilejnem letu, ko praznujemo 40-letnico prihoda tovariša Tita na čelo Komunistične partije Jugoslavije, njegove 85-letnice, 40-letnice ustanovnega sestanka KPS na Čebinah in 35-letnice AFŽ.

O poslovniku je razpravljala Jasna Žagar, sekretarka osnovne organizacije zveze komunistov v delovni organizaciji Slovenija-sadje in povedala tudi nekaj tehničnih pripomb. Med njimi je predlagala, da bi izpolnili poglavje, ki določa vsebino delovanja sveta in opredeliti delovanje komunistov v sindikalni organizaciji in dru-

gih družbenopolitičnih organizacijah ter organih upravljanja.

Drugih razprav ni bilo. Tedaj, ko bi se morali v razgovor vključiti delegati iz osnovnih organizacij Zveze komunistov, torej komunisti iz neposrednih samoupravnih okolij, je beseda zastala. Težko je razumeti, da nimajo komunisti iz TOZD, DO kaj povedati prav sedaj, ko bi glede na programe in naloge, ki smo si jih v Mercatorju samoupravno zastavili v nadaljnjem povezanem procesu uresničevanja Zakona o združenem delu, ko si ustvarjamo tako pomembne podlage za nove nadaljnje družbenoekonomske odnose, kot so samoupravni sporazumi in statuti, kjer je vsaka beseda, vsaka rešitev pomembna za vsakega med nami.

Napak bi bilo karkoli subjektivno zaključevati, čemu tako obnašanje delegatov na sicer dobro pripravljene seji sveta Zveze komunistov. Boljše, če to opravijo v osnovnih organizacijah Zveze komunistov, ko se bodo posvetili konkretnim nalogam v svoji TOZD in DO in ko bodo sklepe seje sveta Zveze komunistov presajali v svoje okolje.

Podrobnejše gradivo o drugi seji zveze komunistov Mercator bomo objavili v internih obvestilih in poslali vsem osnovnim organizacijam Zveze komunistov.

IZ UVODNEGA REFERATA SEKRETARJA ZVEZE KOMUNISTOV

Slediti morajo vsebinske spremembe

O delu sveta Zveze komunistov in o neposrednih nalogah organizacije Zveze komunistov v letošnjem letu, je v uvodnem referatu govoril sekretar sveta, Franc Škof.

Poročal je o delu sveta Zveze komunistov od 15. junija 1976, torej od začetka tega mandata. V tem obdobju je bila usmerjena dejavnost komunistov v Mercatorju predvsem v obravnavo zakona o združenem delu, na proučevanje samoupravnih in družbenoekonomskih razmer in na pripravo na novo samoupravno organiziranost Mercatorja v sestavljeno organizacijo združenega dela.

»Za našo aktivnost je značilno,« je ocenil delo komunistov, »da ni bila izdvojena in osamljena, saj smo vse pomembnejše akcije in naloge uresničevali skupaj s sindikatом, mladino,

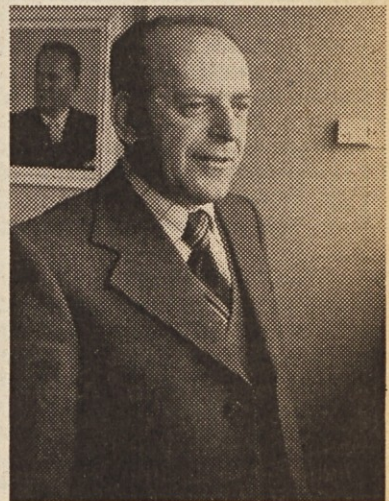
samoupravnimi in poslovnimi organi. Na ta način se nismo zapirali v svoje lastne kroge in smo vključili v aktivno razreševanje problemov večje število delavcev. Značilno je, da je bila udeležba na sejah izredno dobra in da so na njih sodelovali tudi predstavniki družbenopolitičnih organizacij, samoupravnih in poslovnih organov, tistih organizacij združenega dela, ki so se odločile vključiti v SOZD Mercator. Ugotovimo lahko, da je taka oblika dela, sodelovanja in obveščanja dobra in da so skoraj vse te organizacije že uspešno izvedle referendum za vključitev v SOZD Mercator.«

Nato je Franc Škof govoril o tistih nalogah in sklepih sveta Zveze komunistov, ki pa jih komunisti v Mercatorju uresničujemo prepočasi. Pri tem je posebej naglasil izobraževanje in

usposabljanje delavcev za opravljanje najodgovornejših družbenopolitičnih in samoupravnih funkcij, uveljavljanje samoupravnega sporazuma o trajnem sodelovanju in združevanju dela in sredstev med proizvodnjo in trgovino, doslednejše uveljavljanje delitve osebnih dohodkov po delu in ukrepanje proti kršilcem družbenih dogovorov in samoupravnih sporazumov, ponovna obravnavo in dopolnjevanje že sprejetih stabilizacijskih programov, dosledno izvajanje sprejetih družbenih dogovorov in sporazumov v kadrovski politiki.

Zelo aktiven je bil v minulem obdobju, po oceni Franca Škofa, sekretariat kot izvršilni organ sveta zveze komunistov. Pri tem je sekretar sveta zveze komunistov podčrtal dve vsebinski metodi uspešnega delovanja članov sekretariata: delo na sejah

in obravnavo najrazličnejših vprašanj, kot so jih narekovala razmere v času samoupravne

Franco Škof, sekretar sveta Zveze komunistov Mercator

reorganizacije Mercatorja, in pa neposredna dejavnost članov sekretariata v TOZD, bodisi v osnovnih organizacijah zveze komunistov, samoupravnih organih ali na zborih delavcev. V pripravah na novo samoupravno organiziranost delavcev v TOZD ljubljanske maloprodaje so ponekod bili proti spreminjanju organiziranosti, predvsem zaradi slabše in nepravilne obveščenosti in tudi zaradi nerazumevanja novih družbenoekonomskih odnosov in zato sem in tja drobno lastniškega obnašanja. V takih okoljih so se komunisti morali bolj angažirati, predvsem tako, da so boljše, bolj popolno informirali članstvo in spodbujali za večjo dejavnost družbenopolitične organizacije ter vodstva TOZD.

NAJPOMEMBNEJŠE NALOGE

V drugem delu svoje uvodne razprave je Franc Škof govoril o nekaterih najpomembnejših nalogah komunistov v naslednjem obdobju.

Prvo tako področje dela je v tem, da morajo organizacijskim spremembam slediti vsebinske spremembe v naših družbenoekonomskih odnosih. O tem je rekel: »Povsod še ni prevladalo spoznanje, da so lahko le procesi združevanja dela in sredstev na dohodkovnih osnovah temelj večje družbene produktivnosti in s tem uspešnejšega poslovanja. Od skupnega števila dvajset delovnih organizacij, ki se pri-

pravljajo na združitev v SOZD Mercator, jih je samo osem takšnih, v katerih se združujejo delavci v temeljni organizaciji, kar pomeni, da prevladujejo enovite delovne organizacije. Vidimo, da gre še vedno za precejšnje nerazumevanje temeljne organizacije združenega dela, kot osnovnega člana v zagotavljanju vladajočega položaja delavca v družbeni reprodukciji. Na drugi strani pa so temeljne organizacije oziroma enovite delovne organizacije nemalokrat še vedno nekakšne preoblikovane oblike nekdanjih podjetij, zaprte v lastne okvire in ki v pogledu združenega dela še niso zaživele. Ne morem mimo ugotovitve, da je ponekod podjetniška miselnost še prisotna in močna ter da lahko ogroža procese združevanja na dohodkovnih osnovah, če se ne bomo s to miselnostjo in logiko odločneje spoprijeli.

Zavedati se moramo, da ne bomo mogli uveljaviti združenega dela samo s formalnim prilagajanjem novim odnosom, temveč predvsem z medsebojnimi odnosi v najširšem smislu med posameznimi deli združenega dela, ki so proizvodno, poslovno in reprodukcijsko povezani, ne glede na konkretno organizacijsko ali teritorialno oziroma lokalno pripadnost posameznih temeljnih oziroma delovnih organizacij.

Ne bo odveč še enkrat ponoviti odločenost organizacij zveze komunistov v Mercatorju in naših delavcev, da spremenimo vsebino

družbenoekonomskih odnosov, in ne da našo organiziranost samo formalno prilagodimo določilom ustave in zakona o združenem delu.«

V okviru prizadevanj za nove družbenoekonomske odnose se je sekretar sveta zveze komunistov zavzel za nadaljevanje akcije za stabilizacijo, ki smo jo uspešno začeli v začetku leta 1976. To nalogo je treba aktualizirati in po tem delovati tudi v letošnjem letu.

S posebno pozornostjo in politično odgovornostjo se moramo lotiti snovanja samoupravnih splošnih aktov, ki določajo osnove in merila za delitev sredstev za osebne dohodke, se spoprijemati s težnjami po uravnolovki in se zavzeti za načela delitve po delu.

Ko je govoril o delovanju in vplivu družbenopolitičnih organizacij na poslovanje in samoupravljanje, je Franc Škof dejal, da se je dejavnost in vpliv družbenopolitičnih organizacij v zadnjih letih močno okrepil in uveljavil, zato si je potrebno tudi v bodoče prizadevati, da bo Zveza komunistov idejni nosilec in pobudnik vsega dogajanja, vendar je potrebno pri tem teže delovanja članov zveze komunistov prenesti v organe upravljanja in druge družbenopolitične organizacije, še posebno v sindikat pri uveljavljanju njegove nove ustavne vloge in naloge in mladino pri njenem bolj uspešnem organiziranju in vključitvi v samoupravno in politično življenje Mercatorja.

Neposredno pred nami so volitve v organe samoupravljanja v TOZD, DO in na ravni SOZD. Pri tem nas čakata dve med seboj povezani nalogi: zavzemati se moramo za ustrežnejšo sestavo organov upravljanja, v katerih bodo zastopani vsi interesi delavcev, pri čemer je potrebno vplivati na komuniste, da bodo prevzemali in odgovorno opravljali samoupravne funkcije in pa utrditev delegatskih odnosov in delegatskega obnašanja članov organov upravljanja.

Svoj referat pa je sekretar sveta zveze komunistov, Franc Škof, zaključil: »Iz neke vrste stagnacije Mercatorja izpred dveh let lahko ugotovimo, da je prišlo do oživiljanja in ponovne rasti Mercatorja tako v gospodarskem kot tudi v samoupravnem in družbenopolitičnem življenju ter do novega uveljavljanja v širšem gospodarskem in političnem prostoru. To je v veliki meri zaslug prizadevanj vodstva in še posebej generalnega direktorja, tovariša Mirana Goslarja, zlasti na področju integracij, združevanja v SOZD in urejanje dohodkovnih odnosov. Tudi vnaprej je potrebno negovati in razvijati uspešno sodelovanje individualnega poslovodnega organa in drugih organov upravljanja ter družbenopolitičnih organizacij in njihovih organov ter na ta način doseči enotnost akcije ter vključitev vseh subjektivnih sil v prizadevanja za hitrejši razvoj socialističnih samoupravnih družbenoekonomskih odnosov.«

NALOGE KOMUNISTOV NA PODROČJU KADROVSKE POLITIKE

»Pravi človek na pravo mesto«

V Mercatorju bomo v aprilu volili delegate v nove sestave organov upravljanja TOZD, DO in SOZD. Prav tako pa bomo tedaj na podlagi razpisov izbirali tudi individualne poslovodne organe — direktorje v organizacijah, kjer se na novo samoupravno organizirajo pa tudi druge delavce s posebnimi pravicami in obveznostmi (druge vodilne delavce). Čez dobro leto pa bodo volitve v organe družbenopolitičnih skupnosti, SIS ter na kongresih — volitve v organe ZK, sindikatov, zveze socialistične mladine.

Torej, dovolj razlogov, da se nemudoma resno in z vso vnemo lotimo političnih nalog v pripravah na volitve. Bistvo teh priprav je v dvojnem: da si med seboj razjasnimo in poenotimo poglede na to, kakšne delovne in moralno-politične lastnosti mora imeti delavec — delegat v tem ali drugem samoupravnem telesu ali družbenopolitični organizaciji.

Pri tem nas morajo voditi osnovna načela naše družbe, da smo kot država in družba, ki temelji na oblasti in samoupravljanju delavskega razreda in vseh delovnih ljudi pognali svoje korenine v svojem narodnoosvobodilnem boju in socialistični revoluciji in da hočemo te pridobitve varovati, razvijati dalje in utrjevati družbenoekonomski položaj delovnega človeka kot ga opredeljujeta ustava in zakon o združenem delu. In drugo: na teh podlagah moramo v predvolilne priprave in same volitve pritegniti čim širši krog delavcev, da bi na ta način zagotovili vso demokratičnost odločanja, interese delavcev, hkrati pa dober izbor delegatov.

Vasja Butina, namestnik sekretarja sveta zveze komunistov, ki je obširneje poročal o neposrednih nalogah organizacij ZK v letošnjem letu na področju kadrovske politike, je dejal: »Že po sami naravi stvari je dolžnost

vseh vodstev in organizacij ZK pa tudi vodstev drugih družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov, da kadrovske rešitve analizirajo kar najbolj resno in skrajno dogovorno. Samo to bo jamstvo, da v nobenem okolju »razgovori o kadrih« ne bodo izzvali psihoze nestalnosti, premeščanja, prihajanja in odhajanja, zakaj ta psihoza lahko ljudi demoralizira in jih odvrne od njihovega rednega dela.«

Temeljne kriterije za izbiro kadrov je Zveza komunistov postavila že v pripravah na X. kongres ZKJ, vendar je potrebno sedaj pred kadrovanjem temeljito analizirati te kriterije, se zanje enotno dogovoriti, predvsem pa jih tudi dosledno uporabljati.

V nadaljevanju svoje razprave je opozoril na to, da smo temeljna izhodišča kadrovske politike opredelili v resoluciji na 9. seji CK ZKJ in 14. seji CK ZKS in v dokumentih zadnjih kongresov. Ta stališča pa so bolj določena v

družbenih dogovorih in samoupravnih sporazumih o osnovah kadrovske politike.

Ne bi mogli trditi, da nismo upoštevali in spoštovali ter uveljavili teh kriterijev, vendar smo jih v praksi marsikje kršili. Potem je Vasja Butina povedal nekaj negativnih pojavov v kadrovski politiki, ko podpiramo ljudi, ki so s svojim ravnanjem in dejanji v nasprotju s politiko ZK in socialistično samoupravno skupnostjo.

»Med tem pa naši delavci zahtevajo,« je dejal Vasja Butina, »da prihajajo na vodilna mesta in dolžnosti ljudje z jasno razredno in samoupravno usmeritvijo. Tam, kjer so drugačni poizkusi, reagirajo in zahtevajo zlasti od ZK, da je odločnejša. Še posebej vestno reagirajo pri pretiranem praktizmu v kadrovanju in v primeru, ko posamezniki, katerih postopki so bili kritizirani in so jim bile odvzete vodilne funkcije, prihajajo na vodilna mesta v druge organizacije in okolja.«

Potem je govoril o tem, da je za naš sedanji trenutek značilna negotovost pred kadrovskimi spremembami, kar lahko slabo učinkuje na naše izredno obsežno in zahtevno delo v zvezi s sprejemom samoupravnega sporazuma v SOZD Mercator in pozneje v spreminjanju same vsebine našega dela in odnosov in se zavzel za to, da je potrebno odgovorno in taktno urejati odnose v kadrovski politiki, kjer mora prevladati načelo »pravi človek na pravo mesto«.

»V zadnjem času opažamo določeno negotovost tudi v vodstvih in samih organih upravljanja in družbenopolitičnih organizacijah, zlasti na ravni sedanjega podjetja Mercator,« je nadaljeval Vasja Butina. »V teh organih in na teh funkcijah bo moralo priti do določenih sprememb, saj se Mercator in tudi posamezne delovne organizacije združujejo in moramo tudi na ta način omogočiti vpliv delavcev teh organizacij združenega dela na odločanja in samoupravljanje. Skupaj in enotno moramo poiskati pravo razmerje, da bomo lahko tudi vnaprej ohranili kontinuirano nadaljevanje začrtane in sprejete politike in usmeritve Mercatorja, za katero imajo nedvomno velike zasluge tudi ti družbenopolitični delavci.

V pripravah na konstituiranje temeljnih, delovnih in sestavljene organizacije združenega dela ter delovnih skupnosti je dolžnost vodstev družbenopolitičnih organizacij, da organizirajo razpravo o osnovnih izhodiščih in kriterijih za kadrovanje.«

Takim je potrebno povedati, da se tako, po svoje, ne more nihče obnašati. Toda hkrati pa se moramo v vsaki TOZD in DO usposobiti za organizirano delo.

Pred nami je zadnje obdobje razprave pred sprejemom zelo pomembnih samoupravnih aktov — samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD in sporazumov o združitvi dela delavcev v TOZD ter samourpavni sporazum o združitvi dela in sredstev v DO. Ugotoviti moramo, da je bil samoupravni sporazum o združitvi v SOZD dalj časa v javni razpravi, da smo ustvarili pogoje, da si zasnujemo samoupravne akte s tako vsebino, ki bo onemogočala uveljavljanje osebnih ali drobnih podjetniških interesov.

Družbenopolitične organizacije se morajo politično opredeliti za vse dobre rešitve v sporazumu, nato pa se v praksi tudi zavzemati za njihovo uresničevanje.

Franc Škof je govoril tudi o povezovanju med TOZD in SIS ter KS in pri tem naglasil, da ni dovolj samo formalno izglasovati

prispevke za skupne potrebe, ki jih uresničujemo preko SIS in KS, ampak smo dolžni razporejanje tega našega dohodka aktivno tudi spremljati v organih upravljanja v SIS in KS.

Na koncu svoje razprave pa je sekretar sveta zveze komunistov dejal, da bo svet zveze komunistov preko vseh osnovnih organizacij zveze komunistov spodbudil komuniste in jih zadalžil, da se aktivno vključijo v delo sindikata.

»Ni posebnih pravic za komuniste,« je dejal, »ampak je naloga komunistov, da se borijo v sindikatu za cilje, ki smo jih delavci množično podprli in jih bomo s pomočjo zakona o združenem delu tudi mogli uresničevati.

Vukadin Nedeljković, namestnik generalnega direktorja je dejal, da v vsej kritičnosti ne bi smeli zamolčati tudi dobrih strani urejanja naših medsebojnih odnosov. Veliko smo že naredili, mnoge naloge pa so pred nami. Toda uspešni bomo, če bomo v uresničevanju problemov strpni in enotni. Pri urejanju osebnih dohodkov morajo svoje del nalog opraviti skupne službe. **Tovariš Nedeljko**vić je obvestil prisotne, da bo poslednji strokovni delavec v skupnih službah proučeval sistem delitve in pripravljaj ustrezne predloge, da bomo lahko

v Mercatorju uredili enotni sistem delitve osebnih dohodkov po delu. Prav tako pa bomo zagotovili prisotnost v komisiji za panožni sporazum.

Tovariš Nedeljković je nato obvestil delegate redne letne skupščine o zdravstveni ambulanti za delavce Mercatorja, ki delamo na ljubljanskem območju. Če bo vse prav, bo ob polletju že obratovala.

Poleg tega pa se je zavzel tudi za ustanovitev športnega društva Mercator, s katerim bi si naj ustvaril možnost za množični rekreativni šport.

V ta namen bi poprej anketirali delavce v TOZD in ugotovili tovrstni interes.

V razpravi je sodeloval tudi **Matija Krkovič** osnovna organizacija sindikata TOZD Trgopromet Kočevje, ki je načel polemiko, kako enotno v Mercatorju obeležiti letošnji mednarodni praznik žensk, 8. marec.

Enako je tovariš **Anton Frantar** iz osnovne organizacije TOZD Preskrba Tržič predlagal, da bi v Mercatorju enotno uredili nekatere potrebe delavcev. Pri tem je posebej izpostavil delitev osebnih dohodkov po delu, regresiranje družbene prehrane in razne prireditve bodisi za upokojeince, otroke za dedka Mraza ali za ženske za 8. marec.

PROGRAM DELA SVETA ZVEZE KOMUNISTOV ZA LETO 1977

Najvažnejša naloga bo uresničevanje ustave, zakona o združenem delu in uveljavljanje socialističnih samoupravnih odnosov

Najvažnejša naloga ZK bo vsekakor uresničevanje ustave, zakona o združenem delu in uveljavljanje socialističnih samoupravnih odnosov. Na tem področju bo treba izpeljati nekaj akcij, ki se jih morajo lotiti v najkrajšem času, saj se nanje intenzivno pripravljamo že od lanskega leta. Semkaj spadajo: samoupravno organiziranje delavcev v sestavljeno organizacijo združenega dela Mercator, sprejem in izvajanje programa uresničevanja zakona o združenem delu, obravnava predlogov samoupravnih splošnih aktov, obravnava urejanja odnosov in razmerij med organizacijami združenega dela, ki se ukvarjajo s prometom blaga in storitev ter proizvodnimi in drugimi organizacijami in nenazadnje vzpostavitev celovitega sistema obveščanja in samoupravnega komuniciranja.

Pri vsem tem morajo biti komunisti pobudniki, organizatorji in usmerjevalci celotne aktivnosti v procesu sprejemanja samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD Mercator, tako

v obravnavi osnutka predloga, pripravah na referendum, njihovi izvedbi, kandidacijskem postopku in na samih volitvah novih samoupravnih organov, kakor tudi v nadaljnjem uresničevanju določil samoupravnega sporazuma, zakona o združenem delu in ustave. Osnovna organizacija Zveze komunistov oziroma njeni člani so dolžni skrbeti za resnično vsebinsko spreminjanje organiziranosti, odnosov in samoupravnih splošnih aktov ter preprečiti vsak poskus formalnega prilagajanja zakonu.

STABILIZACIJA NAŠA NADALJNJA SKRB

Druga velika obveznost komunistov so prizadevanja za gospodarsko stabilizacijo. S stabilizacijskimi ukrepi in varčevanjem, ki smo jih sprejeli že v letu 1975, morajo nadaljevati in jih dopolniti na podlagi dejanske in kritične ocene dosedanjih naporov in spodbuditi celovito akcijo predvsem preko organov upravljanja, družbenopolitičnih organizacij, strokovnih služb in dru-

Sklepi z druge seje sveta Zveze komunistov

1. Člani sveta so sprejeli poročilo o delu sveta zveze komunistov in o neposrednih nalogah organizacij Zveze komunistov. Vse osnovne organizacije Zveze komunistov morajo o njem razpravljati, še posebno o tistih vprašanjih, ki neposredno zadevajo njihovo organizacijo združenega dela.

2. Sprejeli so poročilo o poteku priprav na sprejem samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD Mercator. Zadalžili so vse osnovne organizacije Zveze komunistov in člane Zveze komunistov, da se z vsemi silami prizadevajo za njegov sprejem in uveljavitev.

3. Zadalžili so vse člane Zveze komunistov v Mercatorju in vse osnovne organizacije Zveze komunistov, da se dejavno vključijo v uresničevanje nalog iz rokovnika za izvedbo programa prednostnih nalog za samoupravno organiziranost delavcev v SOZD Mercator.

4. Sprejeli so predlog poslovnika sveta Zveze komunistov SOZD Mercator Ljubljana n. sub. o. in ga dali v obravnavo in sprejem osnovnim organizacijam Zveze komunistov, ki so dolžne o njem razpravljati do 31. 3. 1977.

5. Sprejeli so predlog programa dela sveta Zveze komunistov SOZD Mercator za leto 1977 z dopolnitvami iz razprave in ga dali v obravnavo in sprejem osnovnim organizacijam Zveze komunistov do 31. 3. 1977.

6. Sprejeli so poročilo o neposrednih nalogah organizacije Zveze komunistov v letošnjem letu na podlagi kadrovske politike.

gih odgovornih nosilcev poslovanja.

V VSAKI ORGANIZACIJI ZDRUŽENEGA DELA IN DELOVNI SKUPNOSTI MORAMO USTANOVITI AKTIV ZVEZE KOMUNISTOV

Prihodnja pomembna naloga je tudi organiziranost in razvoj Zveze komunistov. Organizacija Zveze komunistov v SOZD Mercator bo idejno in akcijsko enotna organizacija vsega članstva in organizacij Zveze komunistov v SOZD, zato bo potrebno dosledno uresničiti načela nove organiziranosti in delovanja Zveze komunistov, ki so določena v Poslovniku sveta Zveze komu-

nistov in v poslovnih organizacijah in temeljnih organizacijah združenega dela. Komunisti si bodo morali prizadevati, da bo v vsaki temeljni organizaciji, delovni organizaciji in delovni skupnosti delovala osnovna organizacija Zveze komunistov in v vsaki delovni organizaciji z več temeljnimi organizacijami združenega dela svet oziroma konferenca Zveze komunistov.

Razvijanje oblik in metod organiziranega delovanja bo stalna naloga vsake organizacije Zveze komunistov v SOZD Mercator. Venomer bo spremljala pogoje in možnosti za ustanavljanje novih organizacij, stalnih

aktivov in drugih oblik in metod organiziranega delovanja. V vsaki organizaciji združenega dela bo deloval stalni aktiv Zveze komunistov, ki bo moral skrbeti za priliv novih članov.

KADROVSKA POLITIKA JE POMEMBEN INSTRUMENT V URESNIČEVANJU VODILNE IDEJNOPOLITIČNE VLOGE ZVEZE KOMUNISTOV V NAŠI DRUŽBI

Ena poveljnih nalog je tudi dosledno bojevanje za oblikovanje in uporabo splošnih načel kadrovske politike v skladu s sklepi, stališči, programi in politiko Zveze komunistov. Vedeti moramo, da je kadrovska politika pomemben instrument v uresni-

čevanju vodilne idejnopolitične vloge Zveze komunistov v naši družbi, zato se moramo, zlasti v organih upravljanja, zavzemati za to, da zasedejo vodilne položaje ljudje z ustreznimi družbenopolitičnimi in moralno-etičnimi ter strokovnimi sposobnostmi.

V verigo nalog se vključuje tudi idejnopolitično izobraževanje in usposabljanje komunistov. Člani Zveze komunistov in vodstva bodo morala sistematično graditi celovit sistem marksističnega izobraževanja in idejnopolitičnega usposabljanja, s katerim naj bi preko vključevanja v politične šole, posvetovanj, seminarjev, tečajev in predavanj ter drugih oblik, zajeli vse komuniste.

LETNA SKUPŠČINA KONFERENCE OSNOVNIH ORGANIZACIJ SINDIKATA

Sindikata pozna razmere

Redna letna skupščina konference osnovne organizacije sindikata Mercator je zelo dobro uspela. K uspehu pa so pripomogli vsi člani sekretariata **Marjan Gradišar**, predsednik, sekretarka **Suzana Modrijan** ter člani **Jože Repše**, **Ivan Brečko**, **Milena Kušlan**, **Evdosija Popovič**, **Jože Mikulič**, **Marta Bedenikovič** in pa delegati osnovne organizacije sindikata ter gostje, ki so s svojo razpravo dopolnili vso bogato vsebino skupščine. V svojih razpravah so dokazali, da poznajo svojo organizacijo združenega dela, dobre strani naših medsebojnih odnosov pa tudi negativne pojave, ki nam niso v prid zdaj, ko je tako pomembno, kako bodo pravkar registrirane TOZD in DO uravnale svoje življenje in delo, da bomo tudi uresničili osnovni smoter in cilje, ki so nas vodili, da smo se zdaj tako samoupravno organizirali in ne drugače. Škoda, da nas na takih sestankih zavre ura; ob dveh se začnemo odpravljati domov, s seboj pa odnesemo toliko dobrih neizpovedanih misli. In na skupščini konference osnovne organizacije sindikata se nam je zagotovo to tudi zgodilo.

Skupščina je imela kar 10 točk

Iz razprave

Ivan Brečko iz osnovne organizacije sindikata TOZD Investa je dejal, da je rokovnik za uresničenje programa prednostnih nalog za samoupravno organiziranje delavcev v SOZD sicer napet, vendar ga je mogoče izpeljati. Povedal je, da ne govori kot delegat svoje osnovne organizacije, ker pač njegova osnovna organizacija ni sprejela stališča, saj se

dnevnega reda, vendar so bila v ospredju naslednja vsebinska vprašanja: poročilo o delovanju konference in njenega sekretariata, ki ga je povedal predsednik **Marjan Gradišar**; obravnava osnutka predloga samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD Mercator, rokovnika za izvedbo programa prednostnih nalog za samoupravno organiziranje delavcev v SOZD Mercator ter spremljanje in izvajanje Zakona o združenem delu v čemer sta poročala **Lojze Briški**, predsednik skupnega izvršilnega odbora in **Marjan Pogačnik**, direktor splošnega sektorja; sprejem poslovnika o notranji organiziranosti in načini delovanja koordinacijskega sindikalnega odbora osnovne organizacije sindikata v SOZD Mercator, ki ga je razložil **Jože Repše**; sprejem programa dela koordinacijskega sindikalnega odbora osnovne organizacije za SOZD Mercator za leto 1977, ki ga je utemeljila **Suzana Modrijan**; sprejem finančnega načrta koordinacijskega odbora osnovne organizacije sindikata v SOZD Mercator, za leto 1977, ki ga je s predhodnimi navodili Republiškega sveta ZSS za sestavo finančnega načrta obrazložil **Ivan Brečko**.

niti ne sestaja. Ves trud enega, dveh ljudi je pač zastoj, ni interesa za delo sindikata.

Jožeta Repšeta iz osnovne organizacije sindikata TOZD Standard Novo mesto je spodbudila Brečkova razprava. Dejtal je, da je neprijetno slišati, kako so v nekem samoupravnem okolju nezainteresirani za delo sindikata.

Sadje in zelenjava sta v številnih naših prodajalnah pereča artikla. Kupci se pogosto pritožujejo nad slabo izbiro in kakovostjo. Pričakujemo, da se bo to stanje z vključitvijo delovnih organizacij Sadje-zelenjava in Slovenija-sadje izboljšalo

Vprašal se je, kako so tam, kjer je sindikat neaktiven, neaktivni še samoupravni organi?

Potem je povedal, kako so v Novem mestu enotno uredili nekatere zadeve za delavce in njihove družine.

Novoletna obdaritev otrok: preko 70 % TOZD se je odločilo za enotno, dostojno, ne bahavo praznovanje dedka Mraza v krajevnih skupnosti.

Enako so poenostavili obeleževanje 8. marca. Sredstva, namenjena za obdaritve, so nakazali za nakup nekaterih medicinskih aparatov v novomeški bolnišnici. Tako so se odločili izvršni odbori osnovnih organizacij, v katerih je preko 80 % delegatov žensk.

Glede regresiranja prehrane se je zavzel za dosledno upoštevanje sindikalne liste. Ni nujen topel obrok, ki ga pač v vsaki trgovini ni mogoče vpeljati. Važno je, da

delavka in delavec sredi delovnega časa zaužijeta tak kaloričen obrok, da bo nadomestil izgubljeni moč in da je mogoče delati do izteka delovnega dne.

Potem je **Jože Repše** še govoril o slabostih obstoječega samoupravnega sporazuma o delitvi dohodka in razporejanju sredstev za OD.

Poudaril je, da bi morali veljati enaki kriteriji za delitev, naprimer tako za prodajalca v Trzinu, kot prodajalca na enakem delovnem mestu v Novem mestu in da bi med njima smelo biti ob izračunu kvečjemu razlike 10 do 20%. Osebnih dohodkov ne bi smeli deliti glede na realizacijo, ampak po dohodku, ne glede na to, da je naš dohodek vse bolj stisnjen.

Zavzel se je za spodbujanje izobraževanja in usposabljanja in kakovosti dela, sicer bodo še

naprej odhajali kvalificirani prodajalci v industrijo, na njihova delovna mesta pa prihajali nekvalificirani delavci.

Franc Škof, sekretar sveta zveze komunistov je svojo razpravo začel z ugotovitvijo, da smo delavci Mercatorja preko družbenopolitičnih organizacij in naprednega dela vodstvenih struktur s samoupravno reorganizacijo in prvimi vsebinskimi premiki v družbenoekonomskih odnosih ustvarili OZD, ki bo nekaj pomenila v slovenskem in jugoslovanskem prostoru.

Imamo rešitve, zasnovali smo gradiva za vsebino naših odnosov, zdaj pa je potrebno vse to presaditi v bazo. »Je vse zastoj,« je naglasil **Franc Škof**, »če ustvarjamo gradiva in o njih razpravljamo na konferencah, če potem vsega tega ne spravimo iz predalov in forumov med delav-

ce. S posledicami takega dela smo že imeli opraviti v pravkar pretečenem obdobju, ko se nam je v reorganizaciji ustavljalo tam, kjer so bili delavci slabo obveščeni, kjer družbenopolitične organizacije niso opravile svoje vloge in naloge.

Zdaj smo v taki fazi naše samoupravne organiziranosti, je menil tovariš **Škof**, ko je še posebno potrebno veliko strpnosti, samoupravne discipline in ko se mora v urejanje medsebojnih odnosov organizirano aktivno vključiti čimveč delavcev. In vendar se prav zdaj ponekod pojavljajo tendence, ki nimajo nič skupnega z našimi cilji in so zato povzročile nejevoljo med delavci. Na primer delitev dohodka in osebnih dohodkov. Ponekod so vpeljali povsem samovoljno delitev, dogovorjeno v ozki skupini in mimo odločitev delavcev.

IZ POROČILA PREDSEDNIKA KONFERENCE OSNOVNIH ORGANIZACIJ SINDIKATA O DELU V PRETEKLEM LETU

Boriti se moramo za dosledno odločanje delavcev

Iz poročila predsednika konference osnovnih organizacij sindikata tovariša Marjana Gradišarja, ki ga je prebral na redni letni skupščini, lahko uvodoma ugotovimo, da je bila konferenca v preteklem letu precej dejavna. Sindikat se je vključeval v vse pomembnejše družbenopolitične akcije, ki so se odvijale skupno in enotno z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami in samoupravnimi organi v Mercatorju in družbenopolitičnimi organizacijami v občini in republiki.

»Poseben poudarek v tem

obdobju smo posvetili uresničevanju stabilizacijskih ukrepov in pripravam na razpravo o osnutku zakona o združenem delu,« je poročal tovariš Gradišar, »oziroma uresničevanju zakona o združenem delu.«

Govoril je tudi o intenzivnih pripravah na novo samoupravno organiziranost Mercatorja; oblikovanju predloga samoupravnega sporazuma o združevanju v SOZD Mercator in samoupravnega sporazuma o povezovanju med proizvodnimi in trgovskimi organizacijami, o razpravah o reorganizaciji v vseh naših organizacijah združenega dela. In prav pri vseh teh akcijah je bil udeležen tudi sindikat skupno z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami.

»Dokaz, da smo v lanskem letu zelo veliko naredili,« je dejal

tovariš predsednik, »je ta, da smo se že z novim letom na novo organizirali. Konstiturane so bile tri nove TOZD na ljubljanskem območju, namesto prejšnjih desetih. Vse dosedanje razprave in odločitve so bile pravilne in obenem spodbudne, da se prihodnjih nalog lotimo še z večjo vneto in odločnostjo.«

Poudaril je tudi to, da so prihodnje naloge sindikata, ki so določene v rokovniku, zahtevne in bo moral vsak sindikalni aktivist res odločno in smelo prijeto za delo.

Opozoril je tudi na akcije, kamor se je sindikat premalo vključeval in na tesno sodelovanje sindikata z drugimi družbenopolitičnimi organizacijami, samoupravnimi organi in vodstvenimi in vodilnimi delavci. O tem je povedal:

»Premalo smo se posvečali vprašanju obveščanja delavcev, poštenega nagrajevanja po rezultatih dela, pomoči socialno ogroženim delavcem, izobraževanja, stanovanjske problematike, medsebojnih odnosov, tovarištva, delavske kontrole, svetom potrošnikov in delegatskega sistema. Šepalo je tudi na področju letovanja, športa in kulture, medtem ko smo zadovoljni s tesnim sodelovanjem konference s svetom Zveze komunistov, samoupravnimi organi in vodilnimi in vodstvenimi strukturami. Nismo zadovoljni tudi s sodelovanjem s koordinacijsko konferenco mladih delavcev, katere delo pa je zaradi odhoda predsednika in nekaterih članov predsedstva povsem zamrlo in ga bo potrebno čimprej poživiti.«

USMERITI DELO

Predsednik skupnega izvršilnega odbora, **Lojze Briški** je poročal o poteku priprav na sprejem samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD Mercator.

Potem, ko je natančneje opredelil pomen in vsebinske značilnosti zakona o združenem delu in pri tem poudaril, da je potrebno za novo kakovost v razvoju družbenoekonomskih odnosov v praksi začeti drugače razmišljati in se tudi drugače obnašati, se

ogibati posplošenim in načelnim razpravam ter se nemudoma lotiti konkretnih vsebinskih problemov, je **Lojze Briški** podrobno poročal o delu skupnega izvršilnega odbora, ki ga je skupni delavski svet lani septembra zadolžil, da uresniči program aktivnosti in nalog za uskladitev samoupravne organiziranosti delavcev Mercatorja ter na zadnji seji še spremljanje uresničevanja zakona o združenem delu.

Dosedanje zavzeto delo je obrodilo uspehe. Pri svojem delu pri oblikovanju osnutkov samoupravnega sporazuma se je skupni izvršilni odbor oprl na sklepe zborov delavcev vseh TOZD v sestavi Mercatorja. Tako bo kot rezultat skupnega dela skupnega izvršilnega odbora uspelo že februarja uskladiti morebitne pripombe iz javne razprave in predložiti dokončen osnutek predloga v potrdilo in oblikova-

Marjan Gradišar, predsednik koordinacijskega odbora osnovnih organizacij sindikata Mercator

nje predloga skupnega delavskega sveta.

Tovariš Briški je posebej vrednotil dosedanjí potek javne razprave o samoupravnem sporazumu. Zanjó je bilo značilno, da so se vanjo vključile vse družbenopolitične organizacije in poslovodni organi, kot organizatorji in usmerjevalci razprav in

da je v razpravi sodelovala pretežna večina delavcev.

Predsednik skupnega izvršilnega odbora je nato opozoril na naloge, ki jih bo potrebno opraviti potem, ko se bomo samoupravno organizirali. Gre za uresničevanje novih družbenoekonomskih odnosov, kot smo jih na podlagi ustave in zakona o združenem delu zapisali v obliki

konkretnih rešitev v samoupravnem sporazumu: uresničevanje neodtujljivih pravic delavcev, še posebno pri razporejanju dohodka; združevanje dela in sredstev; uveljavljanje delitve osebnih dohodkov po rezultatih dela, izpopolnitev delegatskih odnosov in obveščanja delavcev; utrjevanje in razširjanje vzajemne odgovornosti in solidarnosti ter odgo-

vornosti ob opravljanje delovnih in samoupravnih nalog.

Te in številne druge pomembne naloge seveda niso formalne narave, zato je tovariš Briški predlagal, da se moramo za njihovo uresničevanje vsi enotno zavzeti in usmeriti delovanje vsake samoupravne in politične organizacije akcijsko.

PROGRAM DELA KOORDINACIJSKEGA SINDIKALNEGA ODBORA OSNOVNIH ORGANIZACIJ SINDIKATA

Sindikata se mora vključevati v vse tokove življenja v vsaki organizaciji združenega dela

Na redni letni skupščini konference osnovnih organizacij sindikata so delegati med drugim sprejeli tudi program letošnjega dela, ki bo temeljilo na sedmih obsežnih nalogah, ki pa so naslednje:

1. Razvoj samoupravnih odnosov in uveljavljanje neposrednega upravljanja delavcev tako znotraj temeljne organizacije združenega dela kot na ravni delovne organizacije in sestavljene organizacije.

2. Usklajevanje samoupravnih aktov in določil zakona o združenem delu.

Pri uresničevanju te naloge mora sindikat prevzemati spod-

vah novih odnosov že predhodno dogovarjali ter jih načeloma tudi sprejemali.

3. Samoupravno sporazumevanje o razporejanju dohodka in delitvi sredstev za osebne dohodke.

Sindikata mora skrbeti za dograjevanje osnov in meril samoupravnega sporazuma za dejavnost trgovine in usklajevanje internih sporazumov temeljnih in drugih organizacij združenega dela; nadalje sodelovati pri spremembah in dopolnitvah tistih določil samoupravnega sporazuma, za katere se bo ugotovilo, da so postale neustrezne; skrbeti za uveljavljanje sindikalne liste.

4. Uveljavitev delitve sredstev za osebne dohodke po delu in sadovih dela.

V tem letu moramo v vseh organizacijah združenega dela in delovnih skupnostih sprejeti nove osnove in merila za delitev osebnih dohodkov, sindikata pa mora pri tem poskrbeti, da odgovorni samoupravni organi in ustrezne službe v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela takoj pristopijo k delu za uveljavitev delitve OD po delu.

5. Ljudska obramba in družbena samozaščita.

Sindikata bo sodeloval tudi pri krepitvi obrambne moči in družbene samozaščite s koordinacijskim odborom za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito v SOZD in republiškim svetom Zveze sindikatov Slovenije. Koordinacijski sindikalni odbor bo usmerjal dejavnost osnovnih organizacij sindikata na tem področju in spremljal razvoj te dejavnosti.

6. Informiranje in samoupravno komuniciranje.

Za uspešen razvoj samoupravljanja in delegatskega sistema moramo imeti tak sistem informiranja in samoupravnega komuniciranja, ki bo zagotavljal delegatom pravočasno posredovanje informacij, da se bodo dogovarjali in pravočasno odločali.

7. Stalne naloge.

Sindikata bo uresničeval tudi še druge naloge, ki so pomembne za razvijanje samoupravnih odnosov. To so: akcija za stabilizacijo, družbenopolitično izobraževanje delavcev, uveljavljanje delavske kontrole, zagotavljanje družbenega standarda (varstvo otrok, zaščita žene in matere), organizacijsko utrjevanje sindikata in

razvijanje ustreznega načina dela za nadaljnje uveljavljanje delegatskega sistema, sodelovanje pri določanju in uresničevanju kaderske politike, širjenje kulturno-prosvetne, športne in rekreativne dejavnosti, ustanovitev športnega društva Mercator, novoletno srečanje upokojujencev ipd.

Na redni letni skupščini se je konferenca osnovnih organizacij sindikata reorganizirala v koordinacijski odbor osnovnih organizacij sindikata — obliko organiziranosti, ki že ustreza samoupravni organiziranosti na ravni SOZD Mercator.

budo za izdelavo načrta dela v TOZD in delovni organizaciji, organizirati razprave o aktualnih vprašanih bodoče samoupravne in poslovne organiziranosti, o medsebojnih družbenoekonomskih odnosih med temeljnimi organizacijami združenega dela v delovni organizaciji, sestavljeni organizaciji združenega dela in drugih oblikah povezovanja, o zagotavljanju neposrednega odločanja delavcev, o vlogi in dolžnostih sindikalne organizacije v temeljni organizaciji združenega dela ter drugih oblikah organiziranosti delavcev oziroma dolžnostih organov samoupravljanja do sindikata in podobno; vztrajati na tem, da bodo imeli delavci med uresničevanjem nalog neposreden vpliv na urejanje razmer in da se bodo o vseh pomembnih vprašanih in zasno-

V TOZD Hladilnica je prišel pred petimi meseci. Suleiman Kulauzović se je v kolektivu dobro vživel, pa tudi pri temperaturi —40 stopinj celzija

Iz poslovnika o notranji organiziranosti in načinih delovanja novo ustanovljenega koordinacijskega sindikalnega odbora

Koordinacijski sindikalni odbor je na letni skupščini sprejel nov poslovnik o notranji organiziranosti in načinu delovanja. Povzemamo le določila nekaterih členov, ki jih je na sestanku obra-

organizacijami združenega dela pa lahko izvoli skupnega delegata, ki glasuje tolikokrat, kolikor osnovnih organizacij zastopa. V tem primeru opravlja funkcijo delegacije do skupnega delegata

Koordinacijski sindikalni odbor deluje po poslovniku skladno s sporazumom o svoji ustanovitvi in skladno s statutar-nim dogovorom o organiziranosti in delovanju sindikatov in Zveze sindikatov Slovenije. Njegovo delo izhaja iz interesov sindikalnega članstva, upošteva pa tudi skupne interese delavcev, ki so opredeljeni v ustavi in sklepih kongresov Zveze sindikatov Slovenije in Jugoslavije.

V koordinacijskem sindikalnem odboru uresničujejo osnovne organizacije sindikata zlasti naslednje skupne naloge:

1. usklajujejo svoje delovanje;
2. dogovarjajo se in vodijo skupne akcije;
3. skrbijo za razvoj samoupravnih odnosov v SOZD in vseh njenih delih;
4. izmenjujejo izkušnje o svoji organiziranosti in delovanju;
5. delegirajo svojega delegata v razpisno komisijo za izvolitev poslovnodnih organov v SOZD;
6. uresničujejo druge skupne naloge, za katere se dogovorijo z delovnimi načrti ali posebnimi sklepi.

Skupne dogovore sprejema koordinacijski sindikalni odbor praviloma z javnim glasovanjem, razen, če se v posameznih primerih ne odloči za trajno glasovanje. Dogovori so sprejeti le, če se zanje opredelijo vse delegacije.

Koordinacijski sindikalni odbor, ki šteje nad 20 članov, izvoli sekretariat, ki je njegov kolektivni izvršilni organ, ki skrbi za:

- uresničevanje dogovorov;
- obravnavo delovanja delegatov odbora v drugih organih in jih usmerja pri njihovem delu;
- predlaga odboru ukrepe in akcije, ki so potrebne za uresničevanje interesov članov sindikata in
- opravlja druge naloge po sklepih odbora.

Dejavnost odbora financirajo osnovne organizacije sindikata iz dela sindikalne članarine, ki je namenjen za delovanje osnovnih organizacij sindikata. Prispevek plačajo osnovne organizacije sindikata za vsakega člana, njegovo višino pa odbor predlaga vsako leto ob sprejemanju programa dela.

EN DINAR

Za financiranje potreb koordinacijskega odbora osnovnih organizacij sindikata (prej konference osnovnih organizacij sindikata) združujejo člani sindikata po 1 dinar mesečno od sindikalne članarine. In vendar je kar precej osnovnih organizacij sindikata, ki teh obveznosti niso poravnale niti z 1 dinarjem in nekaj takih, ki so to storile le za nekaj mesecev. Nismo imenovali teh osnovnih organizacij, ker ne vemo, kje se je zataknilo: ali pri blagajničarju, ali pri drugem posamezniku. Ne moremo si misliti, da bi tako sklenili organi osnovne organizacije. Zato bo prav, da predsednik ali drugi funkcionar le poizve v svoji osnovni organizaciji, kako je s tem pri njih in ukrepa!

zložil član sekretariata konference osnovnih organizacij sindikata tovariš **Jože Repše**.

Koordinacijski sindikalni odbor sestavljajo delegati osnovnih organizacij sindikata, in sicer iz vsake TOZD po eden, delovna organizacija z več temeljnimi

konferenca osnovnih organizacij sindikata na ravni delovne organizacije.

Vsak delegat v koordinacijskem sindikalnem odboru mora imeti svojega namestnika, ki v času njegove odsotnosti opravlja enako funkcijo.

SKLEPI LETNE SKUPŠČINE SINDIKATA

1. Sprejme se program dela koordinacijskega sindikalnega odbora v SOZD Mercator za leto 1977 s posebnim poudarkom, da moramo našo aktivnost in pozornost usmeriti v osnovne organizacije sindikata — jih kadrovsko, idejno in akcijsko usposobiti.

2. Glavno politično vodilo sindikata v zvezi z osnutkom samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD Mercator je, da vse osnovne organizacije v OZD razpravljajo ter sprejmejo sklepe in stališča glede dopolnitve rokovnika, ki je sestavni del samoupravnega sporazuma, se pripravijo na referendum in kandidacijski postopek za volitve v samoupravne organe.

3. Koordinacijski sindikalni odbor osnovne organizacije sindikata v SOZD Mercator v popolnosti podpira osnutek samoupravnega sporazuma o združitvi v SOZD Mercator, rokovnik za izvedbo programa prednostnih nalog za samoupravno organiziranje delavcev ter spremljanje in izvajanje zakona o združenem delu in apelira na vse delegate iz posameznih TOZD, da se zavzamejo v svojih sredinah za do-

sledno uresničitev teh, v tem trenutku pomembnih nalog.

4. Glede programa izvajanja zakona o združenem delu je potrebno uskladiti vse samoupravne akte z zakonom. Vsaka TOZD mora sprejeti svoj program. Imenovati je potrebno komisije, ki bodo spremljale izvajanje tega programa in koordinirale delo z občinskimi skupščinami in organi in sami TOZD.

5. Sprejme se poslovnik o notranji organiziranosti in načinih delovanja koordinacijskega sindikalnega odbora osnovne organizacije sindikata v SOZD Mercator.

6. Izvoli se komisija za izdelavo vzorca poslovnika konference osnovnih organizacij sindikata v SOZD Mercator v sestavi: Suzana Modrijan, Marjan Gradišar, Ivan Brečko.

7. Sekretariat konference osnovne organizacije sindikata Mercator se preimenuje v koordinacijski sindikalni odbor osnovne organizacije sindikata v SOZD Mercator.

8. Sprejme se finančni načrt koordinacijskega sindikalnega odbora v SOZD Mercator za leto

1977 s prispevkom po 1 din mesečno od ostanka članarine, ki ga plačujejo osnovni organizaciji sindikata v SOZD Mercator na vsakega člana sindikata.

Za novo pripojene TOZD naj bi ta obveznost začela veljati od 1.

marca 1977 dalje. TOZD, ki pa svoje obveznosti niso poravnale pa so to dolžne storiti takoj.

9. Dosledno se moramo zavzemati za prevzgojo delegatov v vseh TOZD, DO in SOZD, da delavci odločajo na delegatski

V Delovni skupnosti skupnih služb smo odprli novo delovno mesto referenta za družbeni standard in rekreacijo. Upamo, da bo rekreativna in športna dejavnost v Mercatorju zaživela. Posnetek je s strelskega tekmovanja, ki smo ga pripravili v Tržiču pred 3 leti

način.

10. Izvoli se nadzorni odbor koordinacijskega sindikalnega odbora osnovne organizacije sindikata v SOZD Mercator v sestavu:

1. tovarišica Ana Žitnik — TOZD Grmada

2. tovarišica Marija Štular — Delovna skupnost SOZD

3. tovariš Drago Pok — TOZD Golovec

11. Ko bo sprejeto dokončno stališče sindikalne liste, ga prenese naš odbor v sleherno TOZD v

pisnimi obliki.

12. Sklepi iz razprave:

— skrbeti moramo za tesnejše povezanost osnovne organizacije sindikata s samoupravnimi interesnimi skupnostmi na posameznih področjih TOZD (potrošniški sveti);

— aktivirati moramo osnovno organizacijo zveze komunistov in zvezo socialistične mladine v TOZD;

— preveriti usklajenost nagrajevanja ter delitve OD v posameznih TOZD, DO in SOZD

Mercator ter poenotiti kriterije (takojšen pristop k razčiščenju tega v posameznih sredinah);

— praznovanje Dedka Mraza naj poteka preko krajevnih skupnosti;

— dan žena naj se praznuje po skupnem programu Zveze sindikatov Slovenije (odpade proslavljanje, obdaritve pa ne smejo presežati 150,00 din);

— regresiranje prehrane naj poteka v skladu s sindikalno listo za tekoče leto;

— izpeljimo anketo o ustano-

vitvi športnega društva na področju Ljubljane;

— izpeljati in podpreti ustanovitve ambulante;

— poenotenje volitev — razen tam, kjer ne pride do sprememb (v samoupravne organe povsod!)

— usmerjena akcija izobraževanja v TOZD, DO in SOZD Mercator;

— slehernega delegata današnjega foruma zadolžujemo, da prenese sprejete sklepe v svojo delovno sredino in dosledno skrbi za njihovo realizacijo.

IZ PRILOGE DELAVSKE ENOTNOSTI SINDIKATI SMO POVZELI:

Stališča, kriterij in postopek za presojanje upravičenosti do regresiranja prehrane med delom v obliki vrednostnih bonov za živila

Nekatere OZD so že v lanskem letu predlagale, da bi občinski sveti Zveze sindikatov Slovenije obravnavati njihove prošnje za regresiranje prehrane v obliki vrednostnih bonov za živila.

Pri uveljavljanju določila 24. točke sindikalne liste 1977 si morajo osnovne organizacije sindikata še bolj prizadevati za uresničitev stališča sindikatov, da je potrebno vsem zaposlenim zagotoviti organizirano prehrano med delom. Udeleženec samoupravnega sporazuma bo lahko zaprosil za soglasje za regresiranje prehrane med delom v obliki vrednostnih bonov za živila res v izjemnih primerih, kadar ni mogoče organizirati prehrane med delom. Prav to pa naj bi spodbudilo tudi gostinske in trgovske organizacije k organiziranju obratov družbene prehrane.

V obliki vrednostnih bonov se lahko regresirajo tisti, katerim zaradi narave dela ni mogoče organizirati prehrane. To se dogaja tudi pri naših trgovskih delavcih.

Do vrednostnih bonov so upravičeni tudi delavci, ki morajo zaradi zdravstvenih razlogov uživati dietno prehrano.

Regresiranje prehrane v obliki vrednostnih bonov pa ne sme postati pravilo. Soglasje zanje daje za določen čas Občinski svet Zveze sindikatov. Vsaka temeljna ali druga organizacija združenega dela oziroma delovna skupnost, ki nima organizirane prehrane med delom lahko pošlje na Občinski svet Zveze sindikatov prošnjo oziroma obrazec »Priloga k vlogi za pridobitev soglasja za regresiranje prehrane med delom v obliki vrednostnih bonov in stališč osnovne organizacije sindikatov o razlogih za tak izjemen način regresiranja prehrane med delom.

ENOTNE OSNOVE IN MERILA ZA DODELJEVANJE DRUŽBENIH STANOVANJ DELAVCEM V ORGANIZACIJAH
10 MERCATOR

ZDRUŽENEGA DELA IN DRUGIH DELOVNIH SKUPNOSTIH

Enotne osnove in merila za dodeljevanje družbenih stanovanj delavcem v organizacijah združenega dela in drugih delovnih skupnostih.

Vse osnovne organizacije sindikatov v vseh OZD morajo spodbujati uskladitev internih aktov enotnim osnovnim merilom za dodeljevanje družbenih stanovanj do konca polletja 1977. leta. Sklep 8. kongresa ZSS zavezuje sindikate, da si prizadevajo za sistem dodeljevanja stanovanj vsem delavcem pod enakimi pogoji.

Rezultat uveljavljanja nove stanovanjske politike je v zadnjih letih med drugim tudi večji delež družbenih stanovanj. Pri tem so merila za dodeljevanje družbenih stanovanj med različnimi OZD dokaj neusklajeno. Posledica tega je, da delavci nimajo enakih možnosti za rešitev stanovanjskega vprašanja in je to predvsem odvisno od tega, v kateri OZD so zaposleni.

Glede na obstoječe neskladje med potrebami in možnostmi reševanja stanovanjskih vprašanj moramo za zagotovitev socialnih, delovnih in ekonomskih meril uveljaviti čimbolj objektivno delitev družbenih stanovanj, pri tem pa imajo prednost predvsem tisti delavci, ki nimajo stanovanja oziroma stanujejo v težkih stanovanjskih razmerah in ki imajo odgovornejši odnos do dela ter do dolžnosti, ki izhaja iz združenega dela.

Poleg omenjenih načel je potrebno upoštevati tudi pravice iz minulega dela, tako da rešimo stanovanjska vprašanja tistih delavcev, ki so pred upokojitvijo. To velja tudi za delavce, ki so že upokojeni, njihova prošnja za rešitev tega vprašanja pa še ni bila ustrezno rešena.

Posebej je treba upoštevati tudi potrebe v OZD po kadrih.

Da bi uveljavili dogovorjeni

sistem pospeševanja vlaganja osebnih sredstev delavcev za reševanje stanovanjskih vprašanj, se delavci sporazumevajo, da bodo prispevali svoj delež kot soudeležbo za pridobitev stanovanjske pravice ob dodelitvi stanovanja v družbeni lastnini. To temelji na načelu solidarnosti, saj lahko z več sredstvi delavci hitreje rešujejo stanovanjska vprašanja v OZD ali v drugi delovni skupnosti.

Soudeležba delavca zavisi od povprečnega mesečnega dohodka ter vseh drugih dohodkov na družinskega člana v zadnjem letu pred dodelitvijo stanovanja. Razpon soudeležbe naj znaša približno 2 do 20% vrednosti stanovanja. Sporazumno sprejeta soudeležba je obvezna. Med delavcem in delovno organizacijo se sklenu pogodba, v kateri se določijo pravice in dolžnosti iz posojilnega razmerja, pri tem pa je treba upoštevati:

— soudeležbo vplača delavec do vselitve — odstopanje je možno v primeru, ko delavci v delovni organizaciji na novo sprejmejo soudeležbo; v tem primeru je treba določiti prehodni tok;

— doba vračila soudeležbe (posojila) se določi delavcu v času 5 do 10 let od dneva podpisa posojilne pogodbe, s splošnim aktom se določi le eno od števil let, navedenih v razponu;

— obrestna mera za posojila znaša minimalno 2%;

— način vračila posojila delavcu je možen v mesečnih, letnih ali v enkratnem znesku; s splošnim aktom se določi le en način.

Ob dodelitvi stanovanja v družbeni lasti lahko pristojni samoupravni organi oprosti vplačilo obvezne soudeležbe delavca zaradi ravni osebnega dohodka na družinskega člana, ko delavec ne more plačati soudeležbe. Soudeležba pa lahko pristojni organ odloži v primeru začasne spremembe materialnega in socialnega stanja družine.

Delavec, ki pridobi družbeno

stanovanje za določen čas, to je 3 do 5 let, ko varčuje za stanovanje ali za stanovanjsko hišo, ne plača soudeležbe.

Soudeležbo plačajo tudi delavci, ki pridobijo družbeno stanovanje na osnovi deficitarne zasedbe posameznih delovnih mest. Vendar pa ti delavci lahko plačajo soudeležbo tudi po vselitvi.

Delavcu, ki pridobi starejše stanovanje v družbeni lasti, se izračuna soudeležba po enakih kriterijih kot za novo stanovanje, vendar tako, da se trenutna tržna vrednost takega stanovanja zmanjša za ustrezen delež.

Pri zamenjavi stanovanja plača delavec soudeležbo v primeru, ko se seli iz manjšega v večje stanovanje oziroma iz cenejšega v dražje.

V splošnih aktih OZD in delovnih skupnostih je treba podrobneje opredeliti socialne, delovne in ekonomske kriterije, točkovni sistem oziroma vrednost za posamezna merila pa določiti tako, da je zagotovljena objektivnost ter uveljavljanje sprejetih načel.

Hkrati morajo biti merila tudi dovolj podrobna, da bi čimbolj upoštevali življenjske razmere delavcev. Osnovna merila so:

— stanovanjske razmere;

— socialne razmere v družini;

— zdravstveno stanje v družini;

— delovna doba prosilca;

— udeležba v NOB in internacija;

— odnos do dela oziroma uspešnost in prizadevnost;

— deficitarna zasedba posameznih delovnih mest.

Družbeno stanovanje odda lahko OZD ali delovna skupnost delavcu za določen čas, ko le-ta varčuje za nakup stanovanja oziroma za gradnjo hiše.

Če sta v OZD zaposlena oba zakonca ali več družinskih članov se pri delovni dobi upošteva seštevek vseh zaposlenih družinskih članov.

DOPISNIKI POROČAJI

EVDOKSIJA POPOVIČ — TOZD GOLOVEC

KRI

— ZNAK HUMANOSTI

Vsi vemo kakšen pomen ima krvodajalstvo v naši družbi. Milijoni ljudi so že storili to humano dejanje, ker se zavedajo, da bodo nekoč tudi sami deležni take pomoči.

Tudi 31 delavcev naše TOZD iz moščanskega območja se je 9. februarja udeležilo krvodajalske akcije. Med njimi so bili tudi upokojenci, presenetilo pa nas je posebno veliko število mladih. Mnogo je takih, ki že vrsto let podarjajo svojo kri, nekateri na vsak poziv.

Zahvaljujemo se vsem krvodajalcem in želimo, da bi se njihovo število iz leta v leto večalo.

JOCO KUZMANOVSKI — TOZD PRESKRBA

KJE SO KRITERIJI ZA POSTAVITEV

REGISTRARSKE BLAGAJNE?

V blagovnici v Trziču je majhen kotic, kjer prodajajo šolske potrebščine in cigarete. Ondan sem med čakanjem opazil registrsko blagajno in nehote sem pričel razmišljati, če je tu blagajna sploh potrebna, ker dnevno naredijo relativno malo prometa. Poleg tega imajo v tem oddelku še tri take blagajne, od katerih dela redno le ena, ob koncu tedna dve, tretja pa skoraj nikoli.

Sprašujem se, ali je že s samim nazivom »blagovnica« pogojeno dejstvo, da je registrska blagajna postavljena v vsakem kotu?

Zaposlen sem v prodajalni železnina v Trziču, kjer letno opravimo okoli 5.000.000 prometa, registrske blagajne pa nimamo. Kaj je nismo mi bolj upravičeni imeti?

ALOJZ VAVTAR — TOZD RIBNICA

LETNA SKUPŠČINA OSNOVNE ORGANIZACIJE SINDIKATA

Ob koncu meseca januarja smo tudi v TOZD Ribnica imeli letno skupščino sindikata. Predsednik izvršilnega odbora je poročal o dosedanjem delu, članstvo pa je seznanil tudi z delovnim načrtom osnovne organizacije sindikata. Ta vsebuje poleg konkretno opredeljenih nalog še nosilce in roke.

Naloge našega sindikata v letošnjem letu so naslednje:

Izvršni odbor mora politično oceniti uresničevanje samoupravljanja v TOZD in ugotoviti pomanjkljivosti pri odločanju delavcev o dohodku in njegovi delitvi, nadalje primerjati samoupravne akte z dejanskim stanjem in na podlagi tega pripraviti predloge ukrepov za organe samoupravljanja in za konkretne akcije osnovne organizacije sindikata. Ustanoviti moramo potrebno delovno skupino, ki bo v sodelovanju z ustreznimi službami TOZD s pomočjo ankete pregledala dejanske razmere, v katerih živijo člani delovne skupnosti. Sindikat naj bi reševal vprašanja kot so: stanovanjsko, najnižji osebni dohodek, otroško varstvo, registriranje dopustov itd.

Izvršni odbor mora poskrbeti tudi za izvajanje ukrepov s področja varstva pri delu in s področja zdravstvenega stanja delavcev in predlagati ukrepe za izboljšanje razmer.

Izvršilni odbor se bo angažiral tudi pri uveljavljanju delitve dohodka po rezultatih dela in pri uresničevanju določil sindikalne liste. Med članstvom bo vodil razpravo in pripravil stališča za spremembe in dopolnitve. Sodeloval bo tudi s samoupravno delavsko kontrolo ter ji nudil oporo za njeno delovanje in o njenem delovanju obveščal članstvo.

Izvršni odbor bo v sodelovanju z ustrezno službo TOZD sodeloval pri sestavi predloga za preventivne dopuste delavcev, analiziral bo koriščenja dopustov delavcev z nizkimi osebnimi dohodki ter delavcev z večjimi družinami in predlagal organom samoupravljanja rešitve.

JOŽE REPŠE — TOZD STANDARD

POSNEMAJTE NAS!

Tudi letos so se naše delavke, podobno kot lansko leto, odločile na zadnjem zasedanju izvršilnega odbora sindikata, da ne bodo dneva žena proslavljale z darili. Enoglasno so sprejele sklep, da naj TOZD temu namenjena sredstva podari za nakup dragih medicinskih aparatov.

MARJANA MARTINEC — TOZD TMI

KRVODAJALSKA AKCIJA

Vsako leto gre precej naših delavcev na odvzem krvi, kajti zavedajo se, kako humano je darovati kri, po kateri so vse večje

potrebe. Večina daje kri že več let zaporedoma. Nekateri pa kličejo tudi med letom, zlasti tiste, ki imajo redkejšo krvno skupino.

Letos je darovalo kri 43 članov kolektiva. To so bili: Dragica Belinc, Judita Urbanič, Marica Sedminek, Slavka Kušar, Stane Šmuc, Matjaž Ahlin, Jože Brčan, Nace Jakomin, Jože Kresal, Milan Kalinič, Janez Murn, Ivan Strle, Marjan Slekovec, Stane Trobec, Franc Uršič, Franc Zakovšek, Jože Nodlah, Marija Kuhar, Ana Vesel, Danica Ceič, Milan Brez Brezovec, Tone Gorenc, Alojz Kovačič, Vida Reher, Franc Borovnik, Marija Pišlevič, Avgust Brezovnik, Milan Samec, Rudi Žener, Anton Hajdinjak, Rado Ileršič, Peter Dolinar, Darko Tkalčič, Drago Berlan, Marija Novak, Redžo Gaši, Ignac Tepež, Henrik Muzga, Jurij Drešar, Milan Žagar, Tone Podržaj, Ivan Zajc, Milan Maležič.

FRANC ZADRAVEC — DO PANONIJA

REZULTATI ANKETE

NAJ USMERJAJO AKTIVNOST SINDIKATA IN

SAMOUPRAVNIH ORGANOV

Lani smo izvedli zelo široko anketo v DO Panonija Ptuj. Od 730 članov kolektiva je na vprašalnik odgovorilo 632 delavcev. Vprašalnik je bil rezultat skupnega dela Kmetijskega kombinata Ptuj in Panonije. Za skupno akcijo smo se odločili predvsem zaradi tega, ker so delavci obeh organizacij združenega dela iz celotnega področja občine, ker je različna kvalifikacijska struktura, ker delovni ljudje živijo v podobnih razmerah, k temu pa nas je vodila še vrsta drugih razlogov. Široko zasnovana akcija je v celoti uspela. Odziv delavcev je bil velik. Delavci so odkrito in sproščeno odgovarjali na zelo veliko število vprašanj (anketa je bila anonimna), ki so jih pripravili za obdelavo na računalniku Kmetijskega kombinata Ptuj. Akcija je pri koncu, obsežno tabelarno gradivo čaka na obdelavo, ki bo opravljena po delih, tako kot bodo rezultate potrebovali posamezni samoupravni organi, družbenopolitične organizacije in strokovne službe, da bodo lažje predlagale ukrepe.

Celoten vprašalnik vsebuje 100 vprašanj razdeljenih v posamezna poglavja in to:

1. splošni podatki o delavcu, šolska izobrazba, zakonski stan, podatke o družinskih članih in podobno (14 vprašanj);

2. podatki o ekonomsko-so-

cialnem položaju delavca in družine kot so: zaposlenost družinskih članov, dohodek na družinskega člana, posedovanje zemlje, stanovanjske razmere, oddaljenost od delovnega mesta, način prihajanja na delo, stroški za prevoz na delo ipd. (15 vprašanj);

3. zdravstveno stanje delavca. Tu smo spraševali po številu obiskov pri zdravniku, splošnem zdravstvenem počutju, po tem, kakšne sistematične preglede naj bi organizirali, oddaljenost od zdravstvene postaje, o boleznih, ki najpogosteje napadajo delavce, o invalidnosti ipd. (11 vprašanj);

4. poznavanje predpisov v področju varstva pri delu, kako je organizirano varstvo, kakšne ukrepe naj bi prevzeli (3 vprašanja);

5. samoupravna organiziranost Panonije in organizacija dela — počutje na delovnem mestu, odnosi v delovnih skupinah, kdo in kako rešuje nesoglasja med delavci in skupinami, možnosti napredovanja in nadaljnega šolanja (27 vprašanj);

6. družbena prehrana — organizacija in predlogi — ter varstvo otrok (5 vprašanj);

7. koriščenje dopustov, rekreacija in kulturna dejavnost (7 vprašanj);

8. informiranost v delovni organizaciji — splošna informiranost delavcev, čitanje časopisov, poslušanje radia, gledanje TV, čitanje časopisa Mercator, o čem naj bi se več pisalo (12 vprašanj);

9. delovanje delegatov v samoupravnih organih, delegacijah, delovanje in članstvo v društvi, organizacijah in delo v družbenopolitičnih organizacijah (9 vprašanj).

Za časopis Mercator, predvsem pa za njegovo vsebinsko orientacijo, bo verjetno zanimivo, kaj meni skoraj 10% kolektiva, čeprav na ožjem lokacijskem območju oziroma v samo eni TOZD. Pričakujemo, da bodo delavci drugih delovnih organizacij in TOZD kritično ocenili naše poglede in mnenja.

Cilj ankete ni, da naenkrat napravimo korenite spremembe, temveč, da si ustvarimo osnovo za nadaljnje bolj specializirane ankete na posameznih področjih našega delovanja, ter da lahko izvedemo določene primerjave.

DELAVCI PANONIJE NAJVEČ ČITAJO VEČER

Iz ankete je razvidno, da največjo pozornost posvečajo štajerskemu popoldnevniku Večer, ki

ga čita 289 delavcev. Ostale časopise čitajo tako:

- 7 dni — 183 delavcev
- Tednik — 164 delavcev
- Nedeljski — 82 delavcev
- Delo — 80 delavcev
- Moj vrt — 60 delavcev
- Delavska enotnost — 51 delavcev

Podatke o čitanju našega časopisa objavljamo posebej. Slednjo čita sorazmerno zelo malo delavcev, če vemo, da je v vsaki enoti — prodajalni, skladišču, delavnici — najmanj en izvod, ki ga je naročila delovna organizacija ter da je sindikalna organizacija naročila za vse funkcionarje po en izvod.

Redno	Posluša osrednji radijski program
Občasno	123 delavcev
	469 delavcev

Redno	Posluša lokalni radijski program	Gleda TV
Občasno	70 delavcev	156 delavcev
	358 delavcev	253 delavcev

Radijskega aparata nima 16 delavcev, televizijskega sprejemnika pa 36 delavcev.

Iz tega bi lahko zaključili, da delavci gledajo TV program samo občasno, to je ob nedeljah in morda pozno zvečer, da največ čitajo tednike, ter da so o dogajanjih doma in po svetu lahko zadovoljivo obveščeni. Zanimiv je podatek, da je zelo malo delavcev, ki nimajo TV aparatov, še manj pa tistih, ki nimajo radijskega aparata. Po kvalifikacijski strukturi še ti podatki niso obdelani so pa vsekakor zanimivi.

SKORAJ NI DELAVCA, KI NE ČITA ČASOPISA MERCATOR

Časopis Mercator dobiva vsak delavec. Res je, da še nekaj dni po prispelosti leži mnogo izvodov po prodajalnah in skladiščih, da morda nekateri delavci sploh časopisa nočejo vzeti, da so tudi primeri, ko posamezni vodja enote časopisa ne razdeli delavcem, vendar lahko zaključimo, da je naš časopis zelo čitan in da ga včasih že zelo težko pričakujemo. Podatki so naslednji:

	delavcev
redno čita Mercator	305
občasno čita Mercator	311
ne čita Mercator	7

Kako so z vsebino časopisa zadovoljni, so odgovorili takole:

	delno zadovoljni	zelo zadovoljni
máloprodaja	96	162
veleprodaja	49	66
zaščita	25	18
delovna skupnost	36	27
skupaj	206	237

Ostali na vprašanje niso odgovorili ali se niso opredelili za enega od možnih odgovorov. Če poizkušamo napraviti iz tega zaključek, bi lahko rekli, da nismo zadovoljni s časopisom ter

Tako delavci ne morejo reči, da jim časopis ni dostopen, temveč so razlogi drugje.

KAKO IN KOLIKO POSLUŠAMO RADIO IN GLEDAMO TELEVIZIJO?

Podatki o poslušanju radijskega programa in gledanju televizije so prav tako zanimivi. Največ delavcev gleda in poslušata programe občasno, kar je razumljivo, saj poleg dela na delovnem mestu opravljajo različno delo doma, se družbeno angažirajo pri delu v krajevni skupnosti, društvi in organizacijah. Tabelarni pregled na naslednji:

O ČEM BI ŽELENI VEČ INFORMACIJ V NAŠEM ČASOPISU?

Na to vprašanje je lahko vsak delavec napisal več odgovorov, zato smo postavili 18 možnosti. Gostota želja za posamezne informacije je naslednja:

1. o izboljšavah pri delu — 244 delavcev
2. o proizvodnji, prodaji in poslovanju — 241 delavcev
3. o delavcih in njihovih problemih na delovnih mestih — 222 delavcev
4. o notranjem življenju kolektivov TOZD — 195 delavcev
5. o samoupravljanju — 111 delavcev
6. o tem ni razmišljalo — 106 delavcev

Tem odgovorom sledijo številni drugi, katerih gostota pa ni tako velika, čeprav je ne gre zanemarjati. Zanimivi so tudi podatki, da si delavci ne želijo več informacij o delu delegacij in delegatov (48 delavcev), o poslovnih partnerjih ali kooperantih (42 delavcev), o delovanju naših delavcev v krajevnih skupnostih (34 delavcev) in o delovanju družbenopolitičnih organizacij v Mercatorju (54

delavcev).

Na osnovi take populacije je težko dajati celovite zaključke, če pa jih lahko ocenimo, da se pri Mercatorju med sabo premalo poznamo, da imamo premalo skupnih akcij, da smo pripadniki Mercatorja ter da se želimo med sabo spoznati, se seznaniti z delom in problemi, poslovnimi uspehi itd. Kdo pa naj o tem piše in kdo naj daje informacije? Prav gotovo je to zadeva vseh delavcev, družbenopolitičnih organizacij, članov samoupravnih organov in posameznikov, ki o svojem delovanju premalo pišejo, ki nas vse skupaj premalo seznanjajo s svojo aktivnostjo, problemi, težavami in uspehi. Prav tako pa je verjetno ena od nalog uredniškega odbora, da organizira širšo mrežo dopisnikov, jih usmerja pri delu, svetuje in spodbuja.

V primeru, da bodo posamezniki, delovne organizacije in TOZD v okviru Mercatorja želele še več podatkov iz naše zelo široko zastavljene akcije, lahko v nadaljevanjih objavljamo nekatere podatke, če bodo seveda ti interesantni za delavce v skladu z uredniško politiko našega časopisa.

Zanimivosti iz notranjih informacij TOZD TMI

KAJ POMENI ZVIŠANJE CEN NEKATERIM VRSTAM SVEŽEGA MESA ZA POSLOVANJE TOZD TMI?

Zadnji popravek cen svežemu junčemu in svinjskemu mesu je samo delen in nima nobenega vpliva na rentabilnost temeljne organizacije združenega dela. Primarna proizvodnja in klavnična industrija smo predlagali, da se morajo zajamčene cene junadi dvigniti na 23,50 dinarjev in svinjine na 23,00 dinarjev. Ko smo s temi zahtevami prišli pred odgovorne forume so zagovorniki

življenjske ravni in nasprotniki inflacije bili proti takšnemu zvišanju cen. Državna administracija je dovolila dvigniti ceno pri junčemu mesu za 8,61% ali 1,50 din pri kilogramu žive teže, toliko, kolikor je dosedaj živinorejska poslovna skupnost SRS dotirala pri kilogramu žive teže za domače tržišče. Pri svinjskem mesu se je drobno prodajna cena dvignila za 16,85% ali na kilogram žive teže 19,50 dinarjev.

To pomeni pri polovcih naslednji dvig:

	prejšnja cena	sedanja cena	zaprošena cena
junečje polovice	37,00	40,11	47,50
svinjske polovice	35,00	40,90	56,50

Zahteva, da se mesnim izdelkom, katerih surovina je izrazito svinjsko meso, dvigne za 10,1%, ostalim pa procentualno po količini svinjskega mesa, nas je prizadela, saj kot proizvajalci hrenovk in klobas iz govejega mesa lahko dvignemo ceno največ do 3%, kar pri sedanji izgubi 10 in več dinarjev nič ne pomeni.

Sedanja visoka cena pitanih prašičev je posledica prejšnjih slabosti, ko se ni nihče zmenil za izgube rejcev. Prodajati so jih začeli pod lastno ceno. Omejevali so tudi pitanje, kar je povzročilo, da je bilo čez čas premalo prašičev in zato je cena tako porasla.

Zaradi nastalih letnih nihanj proizvodnje danes kljub visokim odkupnim cenam proizvajalci ne pokažejo zanimanja za pitanje tako kot bi ga morali. Zato bomo morali iti na lastno vzgojo juncev in prašičev, ker moramo imeti lastno surovino za prodajo in predelavo, kajti brez tega bomo vedno odvisni od gibanj na trgu in ne bomo imeli trdno zagotovljenih virov surovin. Ne bo nam pomagala še tako moderna proizvodnja, če ne bomo imeli lastnih surovin in to v pravilnem letnem ciklusu, da ne pride do nihanj v proizvodnji mesa in mesnih izdelkov.

PROIZVODNJA TRAJNIH IZDELKOV

Proizvodnja trajnih izdelkov je dosegla 10 ton na mesec. Celjska »Klima« nam je predložila ponudbo za razširitev zorilnice trajnih izdelkov. Po programu bodo zmogljivosti porasle za 100 ton do 1. marca 1977 in še za nadaljnjih 500 ton do konca leta 1977.

Zna gostóm ustreči naša Slavica, na mizi zadiši MERCATORJEVA kavical!

Kako rešujemo stanovanjska vprašanja

Potrebe po novih stanovanjih so vseskozi zelo velike kljub visokemu porastu stanovanjske izgradnje v zadnjih desetih letih, bodisi v družbenem in zasebnem sektorju. Osnovni vir sredstev za stanovanjsko izgradnjo je 6-odstotni obvezni prispevek od osebnih dohodkov, od katerega se 1,71 % namenja v solidarnostni sklad pri občini, 2,57 % v sklad skupne porabe organizacije združenega dela, 1,41 % se vroča v banko za organizirano in usmerjeno stanovanjsko izgradnjo in 0,30 % gre v sklad za izgradnjo študentskih domov.

Sredstva sklada skupne porabe ponekod po zaključnem računu obogatimo še z dodatnimi, da bi rešili čimveč stanovanjskih problemov naših delavcev, ki jim pomagamo s stanovanjskimi posojili pri nakupu stanovanja ali gradnji hiše, z garancijami za dodelitev solidarnostnih stanovanj.

Kako v nekaterih naših organizacijah združenega dela rešujejo stanovanjska vprašanja svojih delavcev, koliko namenjajo sredstev zanje, kakšni so kriteriji za odobritev stanovanjskega kredita, kako je poskrbljeno za stanovanja strokovnjakov, o tem bo tekla beseda v pričujočem članku. Pogovarjali smo se s predstavniki komisij za upravljanje s sredstvi skupne porabe iz TOZD Kavarna — bar Nebotičnik, TOZD Tovarna mesnih izdelkov, TOZD Standard Novo mesto in delovne skupnosti skupnih služb.

TOZD KAVARNA-BAR NEBOTIČNIK:

POSKRBLJENO ZA SAMSKE DELAVCE

Temeljna organizacija združenega dela Kavarna-bar Nebotičnik ima le 26 redno zaposlenih delavcev. Letno zberejo okoli 40.000 dinarjev sredstev iz obveznega prispevka, ki jih v obliki kreditov razdelijo med prosilce.

Prošnje pregleda izvršni odbor sindikata in tudi predlaga rešitve, ki jih dokončno potrdi zbor delavcev. Pri tem upoštevajo delavcev socialni položaj in nje-

govo lastno finančno udeležbo, bodisi pri nakupu stanovanja ali pri gradnji hiše. Garancij za solidarnostna stanovanja mladim družinam ne dajejo, ker delavcu ne morejo zagotoviti posojila, da bi v šestih letih lahko stanovanje odkupil ali si kupil novega.

Kljub razmeroma nizki višini sredstev nekako uspevajo reševati ta vprašanja. Trenutno ima med zaposlenimi le ena delavka težak stanovanjski problem, ki pa ga bodo v treh letih skušali rešiti.

Zadovoljivo pa so rešili stanovanjska vprašanja samskih delavcev, za katere so pred leti kupili pet sob z enajstimi ležišči in

kuhinjami v samskem domu, v samem nebotičniku pa so tudi uredili tri ležišča. Amortizacija za ta stanovanja plačuje temeljna organizacija, medtem ko delavci plačujejo le oskrbovalne stroške, ki so precej nizki. Nekvalificirani delavec odšteje za ležišče le 50 dinarjev, polkvalificiran 230 din, vsi ostali pa 460 dinarjev. Temeljna organizacija redno namenja prispevek za ureditev stavbe in prostorov. To leto bodo v ta namen prispevali iz sklada skupne porabe nekaj deset tisoč dinarjev.

TOZD STANDARD — POMOČ MLADIM DRUŽINAM

Kako priti do stanovanja je prav gotovo vprašanje, s katerim se sooči vsakdo med nami. Koliko je kdo uspešen pri rešitvi tega problema in v kolikem času mu uspe zagotoviti sebi in svoji družini primerno streho nad glavo ni odvisno le od njega samega temveč tudi od delovne organizacije, kjer dela.

V TOZD Standard združuje delo veliko mladih, zato se s stanovanjsko problematiko srečujejo vsako leto. Že vrsto let ugotavljajo, da je pot do lastnega doma vse težja; kvadratni meter stanovanjske površine je iz leta v leto dražji, v mesta se preseljuje vse več ljudi, zmanjkuje zazidljivih površin, denarja za posojila

pa je v skladu vedno premalo.

Od celotne mase 6 % prispevka od bruto osebnih dohodkov ostane temeljni organizaciji približno 40 %. Vsa leta nazaj so na osnovi zbranih prošenj razdeljevali sredstva v skladu s pravilnikom, ki je dovoljeval maksimalno višino, odločal kriterije in razvrščal prosilce v posamezne kategorije. S takim načinom razdeljevanja sredstev pa niso nikoli uspeli rešiti probleme v celoti temveč so prosilcem le delno pomagali, največ z 50.000 dinarji posojila. Večina delavcev se je odločala za individualne gradnje.

Lani so na tem področju napravili korak dalje. Med prosilci so bile tudi štiri mlade družine, ki so jih uvrstili na prednostno listo dobitnikov stanovanj, ki jih gradijo iz sredstev solidarnostnega sklada na območju novomeške občine. Ker pa tako pridobljeno stanovanje lahko mlada družina uporablja le pet let, ji je potrebno v tem času zagotoviti pogoje za nakup lastnega. Zato so vse štiri prosilce zainteresirali, da so pričeli namensko varčevati za dobo pet let, temeljna organizacija pa je na ime vsakega vezala pri banki po 50.000 din za dobo pet let in na ta način omogočila, da se bodo ta sredstva oplemenitila še za bančna posojila.

S to prakso bodo nadaljevali tudi v prihodnje in tako omogočili mladim, ki si šele ustvarjajo svoj življenjski prostor, da hitreje in načrtneje rešujejo to v življenju tako pomembno vprašanje.

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB:

V RAZPRAVI JE NOV PREDLOG SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA O OBLIKOVANJU IN DELITVI SREDSTEV SKUPNE PORABE ZA STANOVANJSKE POTREBE

V teh dneh bo delavski svet delovne skupnosti in zbor delavcev razpravljali o novem predlogu samoupravnega sporazuma o oblikovanju in delitvi sredstev skupne porabe, namenjenih za stanovanjske potrebe delavcev, ki ga je sestavila komisija za upravljanje s sredstvi skupne porabe na osnovi dosednjega sporazuma in ga še dopolnila z določili letošnje sindikalne liste in zakona o stanovanjskih razmerjih.

Iz novega sporazuma smo povzeli nekatere določbe, predvsem tiste, ki govore o kriterijih za dodeljevanje stanovanjskih posojil. Pri tem naj bi se upoštevali naslednji kriteriji:

1. **Odplačilna doba** — Ta naj bi

MERCATOR 13

Kako priti do stanovanja? To vprašanje si zastavljajo predvsem mladi. Številne mlade družine so dobile stanovanja preko solidarnostnega sklada. Največ takih objektov je zgrajenih v Štepanjskem naselju v Ljubljani

bila štiri leta za posojilo do vključno 10.000 din, za višje zneske pa maksimalno 25 let.

2. **Obrestna mera** — 2%

3. **Višina posojila** — Odvisna je od števila družinskih članov in uveljavljenih površinskih normativov. Ti so naslednji: če nekdo živi sam mu pripada 28 kvadratnih metrov, dvema 42 kvadratnih metrov, če so trije družinski člani 57 kvadratnih metrov, štirje 66, na vsakega nadaljnjega člana gospodinjstva pa pripada 10 kvadratnih metrov.

Določili so tudi razmerje pokrivanja predračunske vrednosti. Vsakdo naj bi sam prispeval 30%, udeležba zakonca (posojila OZD in ostala posojila) naj bi znašala

30% predračunske vrednosti, preostalih 40% pa naj bi prispevala delovna skupnost.

Na višino posojila in dobo vračanja naj bi vplivale tudi socialne razmere prosilca, delovna doba (do posojila naj bi bili delavci upravičeni po treh letih dela v organizaciji združenega dela). V členu, ki obravnava pogoje in kriterije smo prebrali tudi, da naj bi se posojila za gradnjo stanovanjskih hiš dodeljevala praviloma le delavcem z družino in pa tudi to, da bodo podražitve obravnavali le v najnujnejših primerih.

Poleg prošnje mora prosilec izpolniti tudi tako imenovani zapisnik o točkovanju stanovanj-

skih razmer, ki povprašuje po sedanjih stanovanjskih razmerah, udeležbi v NOB, delovni dobi, zdravstvenem stanju prosilca in članov družine, socialnih razmerah, času reševanja stanovanjskih problemov, namenskem varčevanju pri banki, starosti stanovanja in njegovem komfortu.

Pri delu komisije za upravljanje s sredstvi skupne porabe ne more sodelovati član komisije, ki je sam zainteresiran za dodelitev stanovanjskega posojila ali stanovanjske pravice. Pri obravnavi prošenj lahko sodelujejo tudi predstavniki družbenopolitičnih organizacij, vendar nimajo pravice glasovanja.

TOZD TOVARNA MESNIH IZDELKOV:

LANI VES DENAR ZA KRITJE IZGUBE! LETOS UPAJO NA BOLJE

Leto 1976 je bilo težko leto poslovanja mesne industrije, saj so povsod poslovali z izgubo zaradi neustreznih prodajnih cen mesa. V težavah se je znašla tudi TOZD Tovarna mesnih izdelkov. Porabili so vse sklade za pokritje obveznosti, tako da jim ni ostalo prav nič sredstev za reševanje stanovanjskih prošenj. Zato so to odložili na letošnje leto, z upanjem da bodo imeli letos več denarja za te namene.

NADA RIHTAR
JOŽE REPŠE

Mercatorjev mozaik — Mercatorjev mozaik — Mercatorjev mozaik

— **TOVARNA MESNIH IZDELKOV** bo v kratkem v Ljubljani odprla dve novi mesnici za prodajo konjskega mesa. Prva bo na Aleševčevi cesti v Šiški, druga pa v pokriti tržnici. Za ljubitelje konjskega mesa in izdelkov, ki postajajo vse bolj iskani, bodo pripravili tudi degustacije.

— **ŠE DOBRA DVA MESECA** do tradicionalnega pohoda Po poteh partizanske Ljubljane. Ljubljani smo se te množične manifestacije prvič udeležili v večjem številu, za letos pa vlada še več zanimanja. K sodelovanju bi radi pritegnili tudi tiste, ki niso iz Ljubljane, pa bi se radi udeležili Pohoda. Več o tem v razpisu v naslednji številki.

— **V PRIHODNIH DNEH** BOMO iz ekonomske propagande vsem DO in TOZD razposlali reklamne PVC vrečke Mercator

za prodajalne in serviete, ki so namenjeni bifejem. Ker je količina omejena, želimo, da predvsem z vrečkami razpolagate varčno. Vrečke smo financirali skupaj s Slovinom, serviete pa s Sladkogorsko.

— **NA GOSPODARSKEM RAZSTAVIŠČU** v Ljubljani bo od 28. marca do 3. aprila sejem Alpe Adria. Letos bomo na razstavnem prostoru prikazali širšo dejavnost Mercatorja. Sodelovali bodo Emba, Tovarna mesnih izdelkov, Agrokombinat Krško, Slovenija sadje in Contal. V času sejma bomo pripravili tudi nekaj degustacij.

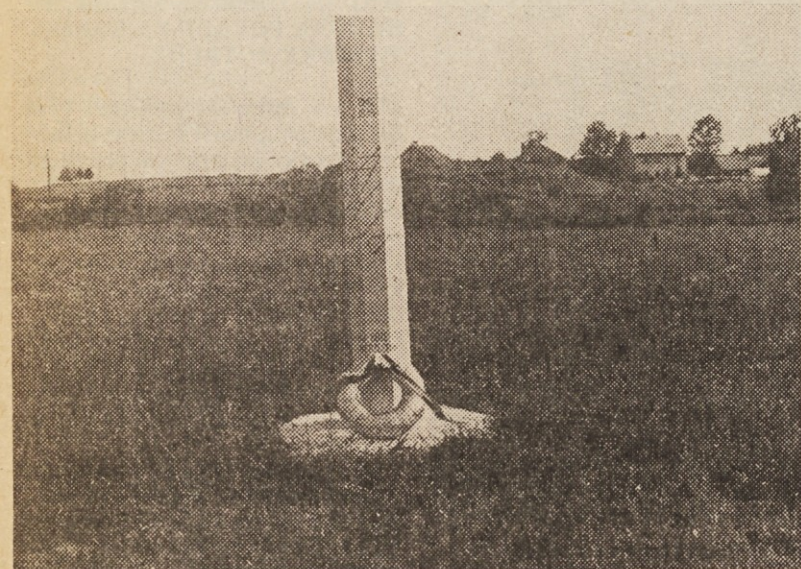
— **NOGOMETNI KLUB MERCATOR**, igra v drugi zvezni ligi in je po jesenskem kolu prvenstva pristal na sedemnajstem mestu, je pred kratkim dobil novega predsednika. Na januar-

ski letni skupščini je to dolžnost prevzel namestnik generalnega direktorja, Vukadin Nedeljkovič.

— **NEKAJ DROBNIH NOVIC** iz Notranjih informacij TOZD TMI: — V teku so pogovori s trebanjsko in cerkniško zadrugo o pitanju živine v prihodnje. Obe

zadrugi za prihodnje zagotavljata vsaj enako število živine, kot v lanskem letu... Nova prodajalna na Škofijah je imela prvi mesec poslovanja 2.500 dinarjev prometa z dvema zaposlenima.

Zbral in zapisal:
MILE BITENC

Naši mladinci so v lanskem letu obnovili Mercatorjev spominski kamen, ki stoji ob poti okupirane Ljubljane

Mesni izdelki iz konjetine so postali iskani in cenjeni

Uspešna propagandna akcija v Ormožu

V našem časopisu smo že pisali o sodelovanju s proizvajalci na področju ekonomske propagande. Njihove izdelke smo predstavljali v besedi in sliki v našem glasilu, na sejmih, z raznimi oglasi, poizkusili pa smo tudi nekaj novega: degustacije.

Te so bile v lanskem letu uspešne in so predvsem pri potrošnikih, njim so tudi seveda namenjene, naletele na veliko zanimanje. S takšno obliko dela nadaljujemo tudi letos in prva velika degustacija je že za nami.

Pravzaprav sta bili kar dve, ki smo jih v sredini februarja pripravili v dveh prodajalnah v Ormožu. K sodelovanju smo to pot povabili zelo širok krog dobaviteljev. To so bili: naša TOZD Emba, ki je ponudila kavo, Radenska z Deiti in mineralno vodo, Slovinov obrat iz Ormoža je nastopal z vini svojega vinorodnega okoliša, Kolinska je predstavila celotni Thomy program, Delamaris Mercator sardino, Koestlin več vrst sladkega peciva in Sladkogorska, ki na vseh naših degustacijah sodeluje s papirnati servietami.

Priznati moram, da je bila Ormožanom na degustacijah predstavljena doslej največja izbira proizvodov. Vendar smo poizkušnjo, za katero je bilo med krajanji in okoličani še koliko zanimanja, odlično izpeljali. Seveda tudi ob pomoči tamkajšnjih trgovskih delavcev, ki so nam radi priskočili na pomoč.

Hkrati z degustacijo pa je naš aranžer tudi uredil nekaj prodajal in jih opremil z reklamnimi materiali sodelujočih poslovnih partnerjev.

Ob našem obisku v delovni organizaciji Zarja Ormož, ki se je

Večina prodajal je na izložbena okna dobila znake M. Na sliki: aranžer Tomo pri delu

proti koncu lanskega leta na referendumu skoraj 100 odstotno izrekla za integracijo z Mercatorjem, pa smo večini prodajal tudi dali obeležje Mercatorja. Nad dvema prodajalnama sta zasvetila svetlobna znaka M, večino ostalih pa smo opremili s samolepilnimi nalepkami Mercator.

Pri vsem velikem in zahtevnem opravilu so nam radi pomagali delavci DO Zarja iz Ormoža. Kot so nam dejali v pogovoru, so bili tudi oni zadovoljni z našim obiskom in delom. Mi pa jim obljublamo, da bomo rade volje spet prišli k njim.

MILE BITENC

Prvi oranžni »M« v Ormožu; spodaj je samopostrežna prodajalna Market, v nadstropju pa uprava DO Zarja

Na degustacijah je sodeloval tudi Koestlin. Takole smo zanj uredili eno izmed izložb v Ormožu

Trgovina v Trnovem naposled le odprta

Toliko prahu, kot ga je pred otvoritvijo dvignila ta trgovina, že zlepa ne pomnimo. Ljubljanci, predvsem pa tisti občani iz neposredne sosesčine, so zmigovali z glavo. Poslušali so radio, brali časopise in na račun Mercatorja izrekli marsikatero pikro.

Za kaj gre, boste vprašali vsi tisti, ki vam ta primer ni poznan. Že v lanskem letu je ta trgovina vzbudila zanimanje širokega kroga potrošnikov. Seveda zato, ker je bila več kot potrebna. Prav res je, da v tem predelu Ljubljane preskrba z osnovnimi živili ni

bila več zadovoljiva. Zato so krajanje novo samopostrežnico še toliko teže pričakovali. Nekdanja TOZD Hrana, sedaj v TOZD Dolomiti, je otvoritev trgovine načrtovala že pred dnevom republike lani. Pa se je zataknilo pri notranjih delih. Čas je tekel in

mimo je šlo tudi novo leto.

V februarju pa je bilo že toliko vsega nared, da so se v kolektivu TOZD Dolomiti odločili, da trgovino odprejo v najkrajšem času. Napovedali so datum, pa se je žal spet zataknilo. Novinarji pri časopisih in radiu so novico objavili in ker je na objavljeni dan prodajalna ostala zaprta, so seveda razburili duhove.

No, v sredo, 23. februarja, smo trgovino odprli. Že v zgodnjih dopoldanskih urah se je pred prodajalno nabralo precej občanov, ki so nestrpnost pričakovali prvi nakup v sodobni samopostrežnici. Hip za tem, ko so se odprla vrata trgovine, je bila že polna kupcev in povabljenih. V imenu TOZD Dolomiti je vse prisotne pozdravila predsednica delavskega sveta Jožica Janežič in dejala:

»Z današnjo otvoritvijo sodobne samopostrežne trgovine z bifejem, ki je v upravljanju TOZD Dolomiti, dobiva ta organizacija združenega dela, predvsem pa občani, potrošniki, težko pričakovani trgovski objekt. Preskrba potrošnikov prav na tem področju še zdaleč ni ustrezala današnjim potrebam in zahtevam tržišča. Sicer pa tudi na celotnem področju Ljubljane preskrba z osnovnimi življenjskimi potrebščinami v zadnjem času nazaduje. Prav zato smo se v Mercatorju odločili, da takšno stanje izboljšamo. Prav ta nova prodajalna je odprta v času, ko se Mercator s polnim zamahom na novo organizira in ko tečejo največji integracijski procesi.«

V nadaljevanju je tovarišica Janežičeva postregla z nekaterimi podatki o novem objektu. Samopostrežna trgovina z bifejem v Trnovem je Mercatorjev 590. objekt oziroma 88. samopostrežna trgovina. Trgovski prostor je moderno opremljen; ureditev notranjosti, načrt, opremo in nadzor nad deli je prevzela TOZD Investa.

Samopostrežba ima 238 kvadratnih metrov prodajne površine, na bife pa odpade 72 kvadratnih metrov. Skupna površina znaša 538 kvadratnih metrov, razliko pa predstavljajo skladišča in pomožni prostori. Skupna vrednost objekta po predračunih je ocenjena na 11.458.053 dinarjev.

Sprehodili smo se po res lepo urejeni in prostorni trgovini. Lepo je založena in ponudi veliko izbiro špecerijskega blaga in gospodinjskih potrebščin, delicates in mlečnih izdelkov ter sadja in zelenjave. Vse to dopolnjuje še galanterija in kozmetika, pa steklo, porcelan in keramika, posoda in kdo ve kaj še vse.

Tale posnetek smo v novi samopostrežni trgovini v Trnovem namenoma napravili še pred otvoritvijo da bi pokazali, kako lepo založena in vzorno urejena je pričakala prve kupce

Hip za tem se je trgovina napolnila. Vabljenе goste in kupce je v imenu Mercatorja pozdravila Jožica Janežič, predsednica DS TOZD Dolomiti

Nekaj prvih kupcev sem povprašal, kaj menijo o novi prodajalni. O svojem prvem vtisu so povedali takole:

T. I., gospodinja: Ta trgovina mi ni ravno najbližja. Pa sem zdaj za trdno prepričana, da bom večkrat nakupovala tu. Lepo je urejeno, izbira je velika. Žal prvič še ne morem presoditi, kakšne so prodajalke. Mislim, da bom zadovoljna tudi z njimi.

Ivan Pavšič, tehnik: Prvi vtis je najboljši. Sicer sem kupil le malico, ker delam v bližini. Vendar sem vseeno ocenil, da je zaloga in izbira blaga velika.

Silva Marjetič, uslužbenka: Sama sem bila več let pri Mercatorju. Zdaj mu ostajam zvesta kot potrošnik. Čeprav stanujem v drugem predelu Ljubljane, bom nakupovala tu. Navdušena sem nad to trgovino.

To je bilo torej nekaj mnenj oziroma prvih vtisov, ki so jih povedali kupci. Za kratko izjavo o novi trgovini pa sem naprosil še otonariša **Jožeta Lekšana**, načelnika oddelka za gradbene in komunalne zadeve pri Občinski skupščini Ljubljana Vič-Rudnik. Takole je povedal:

»Izgradnja tega objekta je bila za to področje nujno potrebna. V minulih letih je tu zraslo močno stanovanjsko naselje, v prihodnjih letih pa načrtujemo še izgradnjo 1200 stanovanj. Takrat pa bo ta trgovina že premalo in treba bo misliti na novo. Seveda pa je nova samopostrežba ogromno prispevala k boljši preskrbi.

Ogledal sem si jo in menim, da lahko ponudi res veliko vsega tistega, kar rabimo za vsakodnevno potrošnjo. Morda je hiba le to, ker se dobi samo predpakirano meso. Nujno bi to potrebovali mesarja sekača. Sicer pa menim o prodajalni vse najboljše. Lokal je lep in sodobno opremljen in ko bo urejena celotna okolica, bo ta predel Trnovega dobil čisto drugačno podobo.«

Ko sem hodil med prodajnimi

Ob otvoritvi nove samopostrežbe na Riharjevi cesti v Ljubljani je bila v bifeju, ki je v sklopu samopostrežbe brezplačna pokašnja kave Mercator in Slovinovih pijač

policami, sem ugotavljal, da se dobesedno šibijo pod veliko težo blaga. Ogromno dela je bilo, da so vse blago opremili s cenami, primerno razporedili, sem pomislil. O tem je seveda najlaže povedala **Anica Avsenik**, poslovodkinja. Rekla je, da so že v začetku februarja dobili prve količine blaga. Specerijo so pripeljali kar petkrat, od tega dvakrat z vlačilcem. Nato sta prišla še dva kamiona galanterije, pa steklo, kozmetika in drugo. Tri dni so od zgodnjega jutra pa pozno v večer polnili prodajne police. Prav vsi zaposleni, vseh petnajst.

Najtežje delo je mimo. Zdaj na kolektivu ostaja skrb za čimboljšo postrežbo in izbiro blaga. Največja nagrada za ves trud pa bo zadovoljstvo kupcev.

MILE BITENC

Devetindvajset let pri Mercatorju, ves čas v klasični prodajalni. In zdaj prvo srečanje s samopostrežbo: poslovodkinja Anica Avsenik

Z lanskega sejma Alpe-Adria. Letos bo naš razstavni prostor prav gotovo pestrejši, saj bomo predstavili širšo dejavnost

TERITORIALNA OBRAMBA

V PRIMERU NAPADA NA NAŠO DRŽAVO, SO VSI DELOVNI LJUDJE IN OBČANI JUGOSLAVIJE V DOMOVINI, ALI V TUJINI, DRŽAVNI ORGANI, ORGANI UPRAVLJANJA V OZD IN V DRUGIH SAMOUPRAVNIH ORGANIZACIJAH, VODSTVA DRUŽBENO-POLITIČNIH ORGANIZACIJ, DOLŽNI, NE DA BI ČAKALI NA UKAZE IN POSEBNA NAVODILA, DA IZPOLNUJEJO SVOJO DOLŽNOST ZA OBRAMBO DRŽAVE IN MORAJO POSTOPATI PO OBRAMB-NEM NAČRTU, OZIROMA PO SVOJEM VOJAŠKEM RAZPOREDUI.

(Iz Zakona o ljudski obrambi)

Slehera vojna je nosila pečat časa, v katerem se je odvijala. Fiziognomija vojn se je razlikovala predvsem glede na družbenoekonomsko sestavo družbe in njene odnosa do vojne. Engels je poudarjal, da ni nobena stvar tako močno odvisna od ekonomskih pogojev, kot prav izgradnja in delovanje oboroženih sil. Značilno za današnjo dobo je, poleg spremembe družbenopolitičnih in ekonomskih odnosov, bliskovit revolucionarni skok v razvoju vojne tehnike, kakršnega zgodovina še ne pomni. Bistveno se menja tudi vpliv ljudskega faktorja, ki bolj kot kdajkoli prej budi ljudsko zavest, prepričanje upravičenosti naših ciljev v borbi, pripravljenost na največje žrtve, prepričanje o nepremagljivosti osvobodilnih revolucionarnih gibanj, pod pogojem, da so primerni družbeni pogoji, čvrsta organizacija in primerno poznavanje vojaških veščin.

Za morebitno bodočo vojno še ne moremo zagotovo reči, kakšna bo, vendar lahko na osnovi dose-danjih izkušenj in analiz dolo-čimo glavne karakteristike. To pomeni, kot pravi general Dušan Dozet v svoji študiji »Karakter in fiziognomija bodoče vojne«, da vojna ni več nekaj misterioznega, nekaj nepoznanega, ki spravlja ljudi v dvome ali bi se takšna vojna sploh mogla voditi, in če bi do nje prišlo, je mogoče povleči ostro črto med zmagovalcem in zmaganim. Kljub temu, da je nasvetu danes ogromno orožja in milijonski ešelsoni operativne armade, ki je pripravljena v vsakem trenutku za vodenje začetne faze vojne, je prišlo po drugi svetovni vojni že več kot petdesetkrat do lokalnih vojn, v katerih so se napadalci vedno znašli pred organizirano obrambo in so doživljali pogoste težke poraze in so morali večkrat poiskati izhod v raznih kompromisih, ali drugih političnih rešitvah.

Vsako ljudstvo, ki je pripravljeno do konca braniti svojo svobodo, ne glede na žrtve, preprečiti napadalcu bliskovite uspehe, bo vedno naletelo na razumevanje svobodoljubnega sveta in popolno podporo OZN, ki so dolžni zaščititi pravice svojih članic. Ne želimo si vizije jutriš-

nje vojne. Naša država je do-sledna prijateljica miru, kakor po svoji politiki miroljubne aktivne koeksistence in dobrih odnosov do sosednjih držav. Sedanja mednarodna situacija je precej napeta, saj so dogodki na Bliž-njem vzhodu in Mediteranu stalna nevarnost, ki se lahko

sprevrže v vojno. Stalna nevar-nost in lokalne vojne so na žalost danes sestavni del sodobnega življenja. Pripravljenost malih narodov, da se z orožjem upre slehernemu napadalcu, pa je glavna ovira osvajalnim načrtom napadalcev.

Ker so oborožene sile temeljni nosilec oborožene vojne, je nujno potrebno tudi v našem samou-pravnem socialističnem sistemu kot glavni branilec naše sociali-stične družbe in domovine. Naša država je kljub temu, da je vneta privrženka miru, vedno pokazala, da je obramba svoje neodvi-snosti naša pravica, čast in ob-veznost vseh državljanov. Vse-

ljudska vojna, ki bi jo mi even-tualno vodili, nima osvajalnih namenov, toda pod nobenim pogojem ne bi popustila napadal-cu, pa naj pride od kjer si bodi, marveč bi naletel na hud odpor vsega ljudstva. V oboroženih silah obstojajo različne vrste oboroženih enot. Vse te formacije so v sestavi JLA in teritorialne obrambe. Operativna armada je organizirana na principu moder-nih in sodobnih armad, terito-rialna obramba pa se sestoji iz štabov, enot in ustanov v speci-fičnem sistemu vojne organizaci-je, a v skladu z načrti in razvojem naših oboroženih sil, ki so del politične strukture našega socia-

Tovariš Anton Stančič — upokojen

Zadnjega januarja se je od svojih sodelavcev in Mercatorja poslovil dolgoletni direktor TOZD Rožnik, tovariš Anton Stančič. Po več kot štirih desetletjih službovanja je odšel v zaslužni pokoj.

Nekaj dni predtem je praznoval svoj življenjski jubilej, šestdesetletnico. Rodil se je v Trstu, kjer je tudi obiskoval in dokončal trgovsko gremialno šolo. Vse od prve zaposlitve dalje, leta 1936, pa do

danes je ostal zvest trgovini in v tej dejavnosti delal na različnih delovnih mestih; bil je trgovski pomočnik, poslovodja, glavni poslovodja, nabavno-prodajni referent in komercialist, ko je 1. marca 1952. leta prišel v kolektiv Rožnika.

Kot vodilni delavec je imel polne roke dela. Novoustanovljenemu podjetju Rožnik, s sede-mnajstimi poslovalnicami, kantino in skladiš-čem ter 68 zaposlenimi je bilo treba utreti pot nadaljnega uspešnega razvoja. Že prvo leto je kolektiv beležil uspehe, ki pa so bili iz leta v leto

večji. Promet se je nenehno povečeval in s tem tudi dohodek, ki so ga pametno nalagali v mod-ernizacijo poslovalnic.

V letu 1962 so se kolektiv in njegovi samou-pravni organi odločili, da se pripojijo k Mercatorju kot njegova poslovna enota s samostojnim obračunom. Delovno mesto direktorja v tem času prevzame tovariš Stančič, ki energično vodi kolektiv naproti velikim ciljem. Šest let po inte-graciji z lastnimi sredstvi zgrade prvo samopo-strežno prodajalno z bifejem in oddelkom galan-terije, tri leta pozneje pa spet sodobno samopo-strežbo z bifejem iz združenih sredstev.

V kolektivu in prav tako v Mercatorju je bil tovariš Stančič zelo priljubljen. Bil je strog di-riktor in dober delavec, za kar je pred tremi leti prejel priznanje tovariša Tita Red republike s srebrnim vencem, v kolektivu pa zlato značko Mercator.

Svoj delež pa je vložil tudi v delo samouprav-nih organov. Bil je podpredsednik centralnega delavskega sveta in podpredsednik centralnega upravnega odbora, deloval pa je tudi v številnih drugih organih in komisijah. Funkcije je oprav-ljal tudi izven delovne organizacije; bil je član upravnega odbora KUD Tine Rožanc, Trgovske zbornice Slovenije in Šole za blagovni promet v Ljubljani.

Njegov prispevek v razvoju in rasti Rožnika in Mercatorja je velik. Vanj je vtikal vse svoje znanje in sposobnosti, za kar smo mu vsi iz srca hvaležni. Tik predtem, ko je odšel v pokoj, je opravil še eno veliko nalogo. Rožnik je bila ena izmed prvih temeljnih organizacij združenega dela, ki se je že-po novem samoupravno organizirala in treba je bilo kolektiv na to pripraviti in izpeljati reorga-nizacijo.

Ko že takole razmišljamo o njem in njegovem delu ne moremo tudi mimo humorja, ki veje iz njega, da smo se mu vedno znova nasmejali. Pogrešali bomo njegov smeh in dovtipe vendar pričakujemo, da nas bo zvesto obiskoval, saj vemo, da ne more kar tako pozabiti na 25 let dela v Rožniku oziroma v Mercatorju in na svoje sode-lavce, ki smo ga imeli radi.

V pokoji mu želimo obilo zdravja in osebnega zadovoljstva.

NADA RIHTAR

Stalno bojno pripravljeni. Teritorialci na urjenju

lističnega samoupravljanja in so mu lahko tudi podrejene, glede na značaj družbenih odnosov.

JLA je strokovni organ naše skupnosti, ki služi tudi za usposabljanje vseh ostalih obrambnih struktur SLO. Teritorialna obramba je organizacija, ki množično pripravlja in organizira ljudstvo v formacije za oboroženo borbo. S teritorialno obrambo se pokriva celotno ozemlje z oboroženimi formacijami, ki so pripravljene, da v vsakem trenutku in v vseh pogojih organizirajo čimvečje število meščanov prebivalstva naše domovine. Enote teritorialne obrambe odvisno od vojne situacije, sodelujejo z enotami JLA, v posebnih pogojih pa bodo lahko postale nosilci bojov na območju vojnih operacij.

Kot integralni del naših oboroženih sil po konceptiji SLO, se bistveno razlikujejo od podobnih vojaških enot v drugih sistemih. Podobne enote naj si bo manjše ali večje, imajo tudi druge države. V drugih državah so te enote pod poveljstvom stalne armade, v našem sistemu obrambe pa so teritorialne enote izraz samoupravnih pravic družbenopolitičnih in delovnih organizacij. Temeljni namen teritorialnih enot je, da se čimprej zmanjša tehnična premoč nasprotnika in povečajo težave, ki spremljajo sovražnika na tujem ozemlju. Odnos v živi sili se bo konstantno spreminjal v našo korist. Naša prednost v načinu uporabe žive sile je bistvena v premočni vojaški večini.

Našo teoretično misel prevzema celotno prebivalstvo z enotno idejo o vodenju vojne, pa je zelo važno dejstvo in prednost pri vodenju doktrine SLO. Teritorialna vojska naše države je sodobna vojna organizacija, ki ima v svojem sestavu rodove in službe, kot operativna armada. Vsaka formacija predstavlja združeno moč sodobnega pešadijskega, protioklopnega, artiljerijskega in ostalega sodobnega

orožja. Res, da te enote ne bodo imele vrhunskega težkega orožja, ker jim tudi ni potrebno, glede na kraje, naloge in način boja. Gledano z vojaškega stališča, so te formacije v konceptiji SLO pomemben faktor pri izvajanju originalne strategije in različnih akcij v obrambi, odvisno od pogojev in kraja vsake družbenopolitične skupnosti in delovne organizacije za celo državo. Enote se formirajo iz vrst vojaških obveznikov in prostovoljcev. V času vojne pa bi prišle v sestav teritorialnih enot tudi enote ljudske milice.

To ogromno moč, po številu enot, ljudi in številnih možnostih, ki je posejana vzdolž in počez naše države, ne more noben sovražnik obkoliti, onesposobiti, še manj pa uničiti in nevtralizirati. V splošni obrambni vojni, se

srečuje sovražnik z novim nasprotnikom, s silo, ki je številčno močnejša, moralno enotnejša, ki dobro pozna vojaške večine, v tem pa je glavni vzrok njegovih slabosti, ki ga potem vodijo v neizogiben poraz. Samostojno ali pa v sodelovanju z enotami JLA morajo TE poleg oboroženega boja, tudi braniti ostalo prebivalstvo, teritorijo, materialne dobrine, delovne in druge organizacije ter organe družbenopolitičnih skupnosti, od vseh vrst sovražnikovih aktivnosti, kakor tudi vzdrževati javni red in sigurnost v slučaju neposredne vojne nevarnosti.

Enote teritorialne obrambe so enakopraven element oboroženih sil SFRJ. Njeni pripadniki so fizično in strokovno pripravljene po svojih specialnostih in službah za vse oblike vojne, kakor pripadniki operativne armade. One ne zapuščajo svojega ozemlja, pa čeprav sovražnik prode do tam, marveč samo menjajo način in obliko svojih dejstev. Če je fronta stabilna, jo enote TO branijo skupaj z enotami JLA. Če pride do vklinjavanja ali do prebitne fronte, delujejo TE v sodelovanju z JLA na boke in krila, še posebej pa v ozadju, napadejo kolone, ki dovažajo hrano, orožje itd., uničujejo komunikacije, napadajo rezervne sovražne enote in druge objekte, ki jih je sovražnik zavzel.

Z eno besedo, TE so tisti činitelj, ki bo v prakso spredel stališča in misli, ki so izražene v zakonu o ljudski obrambi. Z delovanjem take teritorialne obrambe, ki izraža iz podjetij in občin v enotni in splošni sistem

odpora, sovražnik se bo moral spoprijeti z organizirano in oboroženo milijonsko armado in ljudstvom, z nešteti žarišči odpora. Napadalec bo zato prisiljen, da se bo razvlekel po širšem ozemlju, da brani sleherni most, progo, tovarno, mesto in vas, na začasno okupiranem ozemlju. Ali bo lahko to izdržal in kako dolgo, v pogojih, ko teritorialna vojska menja svoja taktična dejstva, ko branilci svoje domovine preraščajo iz klasične armade, v nepremagljiv oborožen narod, v vojno moč novih kvalitet, ki nanaša napadalcu številne sabotaže, diverzije in zasede na vsakem koščku zemlje, to pa je veliko vprašanje.

To se pravi, da je teritorialna obramba izraz samoupravnih pravic vseh činiteljev obrambe in procesa podružbljanja oborožene sile naše socialistične družbe in njene transformacije v novo kvaliteto — oboroženo ljudstvo. Oborožene enote TO in enota JLA uresničujejo konceptijo SLO. Z izvrševanjem pomembnih nalog, z namenom, da onemogoči sovražniku hitre strategijske rešitve in pripravi pogoje za dokončni obračun ter spremeni celotno državo v neosvojljivo trdnjavo in široko strategijsko lepezo vojne organiziranosti vseh obrambnih struktur naše socialistične samoupravne družbe.

Tekst in sliki:
SVETISLAV NIKOLIČ

Vzorne bolničarke prostovoljke: Bernarda Grubor, Marija Plut, Sonja Balkovec, Anka Vodopivec in Anka Tomšič

Angelca Petrinjak

Živahno kavarniško življenje, ki so ga v TOZD Kavarna — bar Nebotičnik navajeni ob popoldnevih in večerih, se dopoldne umiri, ko zahajajo v deseto nadstropje ljubljanskega nebotičnika le redki upokojenci, le večsah ga napolni živžav skupin osnovnošolcev.

Prihajajo na skodelico kave, čaja, mleka z žemljico, pridejo na klepet in prebiranje časopisov in revij, ki jih tam dobe vseh vrst in v nekaj jezikih.

Ob popoldnevnih streže goste Angelca Petrinjak, ki bo letos končala gostinsko šolo. Je zelo priljubljena, saj se svojemu bodočemu poklicu posveča z veseljem, še toliko bolj, ker se je zanj odlo-

čila bolj pozno.

V Ljubljano je prišla po končani osnovni šoli iz okolice Vraždna. Denarja za nadaljnje šolanje doma ni bilo, zato si je tu poiskala zaposlitev. Dve leti je pri neki družini pazila dva otroka, potem je odšla v hotel Turist za pomivalko. Pot jo je zanesla tudi v Nemčijo, kjer je leto in pol delala v gostinstvu.

Spoznala je, da ji je delo v gostinstvu všeč. Privlačevali so jo ljudje, s katerimi ima, v tem poklicu dosti opraviti. Po vrnitvi v Ljubljano je prišla v kolektiv TOZD Kavarna — bar Nebotičnik, kjer je delala kot snažilka.

Tu je videla možnosti, da se izuči poklica gostinske delavke,

za kar so jo navdušili tudi drugi sodelavci. Vpisala se je na gostinsko šolo, ki jo obiskuje v popoldanskem času. Uspehi so tu. Še malo in tovarišica Angelca bo šola zakkjučila.

Danes jih ima triindvajset let. Vendar njenih poklicnih ambicij še ni konec. Zaupala je:

»Zelo sem hvaležna kolektivu, da mi plačuje šolnino in mi nudi še druge ugodnosti, kot so delo v dopoldanski izmeni, da lahko popoldne hodim na predavanja. Mojih želja pa še ni konec. Po zaključnem izpitu bi se rada vpisala na hotelsko šolo, kar pa bom zmogla le spet s pomočjo TOZD.«

Torej pomeni, da mislite delo v kavarni opustiti?

»Rada strežem v kavarni in všeč mi je ta kolektiv. Mislim pa, da ni nič narobe, če so moje ambicije usmerjene še na bolj zanimiva področja dela v gostinstvu.«

Vmes, ko sva klepetali, so prihajali gostje. Odhajala je k njim in jih z vso pozornostjo stregla. In kako se razume z njimi, me je zanimalo.

»Lepo se razumemo. Pozornosti ne manjka ne z njihove ne z moje strani. Veste, zelo sem zadovoljna, da vsakemu prinesem kavico ali pijačo na lepo pogrnjenem pladnju, da katero rečem gostu, pa četudi o vremenu in da so tudi oni prijazni z menoj. Slabe volje gostu nikoli ne pokažem. Stregla sem tudi že popoldne in zvečer, ko so tu mlajši obiskovalci, in moram povedati, da nisem naletela na nesramnost in objestnost.«

Toliko o Angelci Petrinjak, prijazni natakariči iz Nebotičnika, ki jo ne veseli le strežba, temveč rada tudi smuča, planinari, zbira značke, razglednice, znamke in stare kovance.

NADA RIHTAR

Kegljači iz TOZD TMI Gabrijan, Kodrnja, Mrzel, Podgorelec, Molek in Vrenk so v lanskem letu zasedli tretje mesto v trim kegljanju

Angelca Petrinjak vsakega gosta z veseljem postreže

SPOZNAVAJMO NAŠE DOBAVITELJE

Delamaris vam predstavlja

DELAMARIS IZOLA

Že v prejšnji številki Mercatorja smo vas seznanili z izdelki Delamarisa, ki so tudi stalno v zalogi v našem centralnem skladišču. Vendar pa je žal vmes posegel tiskarski škrat in tako seznam, ki bo pri naročilih prav gotovo dobrodošel marsikateremu trgovcu, ni bil popoln.

Danes ga na željo Delamarisa objavljamo še enkrat. Med ponujenimi izdelki vas bi radi posebno opozorili na hren v kozarčku, ki je pred nedavnim ponovno prišel v trgovine.

JUHA IN ZAČINKA

- Kokošji briketi dvojni 44 gr
- Kokošji briketi trojni 66 gr
- Kokošja juha 1-1 kg

- Goveja juha briketi dvojni 44 gr
- Goveja juha briketi trojni 66 gr
- Goveja juha 1-1 kg

- Domača goveja juha 30 gr
- Domača kokošja juha 27 gr
- Začinka v kozarčku 75 gr

ZELENJAVNE KONZERVE

- Paradižnikov koncentrat 150 gr tube

- Hren čisti v kozarčku 170 gr

- Kuhan fižol rjavi 470 gr
- Kuhan fižol rjavi 900 gr
- Kuhan fižol beli 470 gr
- Kuhan fižol beli 890 gr

- Srbski pasulj s klobaso 400 gr

- Prebranac 410 gr

- Srbski pasulj 450 gr
- Srbski pasulj 890 gr

- Tomato ketchup 340 gr steklenice
- Paprika ketchup 315 gr steklenice
- Paprika ketchup picant 315 gr steklenice
- ARGO Fondin 390 gr steklenice
- Worcester omaka 340 gr steklenice

NESTERILIZIRANE RIBJE KONZERVE

- Slani fileti zviti s. o. 50 gr
- Slani fileti ravni s. o. 50 gr

STERILIZIRANE RIBJE KONZERVE

- Sardina IZOLA BRAND — MERCATOR s. o. 125 gr
- Sardina ALPE-ADRIA v paradižnikovi omaki 125 gr
- Sardina PICANT s. o. I. kval. 125 gr

ANTIPASTE — PREDJEDI

- Predjed WECKEND s. o. 125 gr
- Predjed ARGO PICNIC — MERCATOR 125 gr
- Riba s povrtnino IZOLA BRAND 125 gr
- DELMAR skuša v dresing omaki 125 gr
- DELMAR skuša v dresing omaki 195 gr

PASTETE IN MESNE KONZERVE

- Turistična pasteta 100 gr
- Kokošja pasteta 100 gr
- Kokošja pasteta 35 gr alu-doza
- Mesni RAGU 250 gr

KAVA

- DELKAVA instant 48 gr
- DELKAVA instant 250 gr

INSTANT NAPITKI ZA AVTOMATE

- KAKAO 1000 gr
- ČAJ 1000 gr
- LIMONADA 1000 gr

INSTANT NAPITKI ZA ŠIROKO POTROŠNJO

- KAKAO 350 gr
- ČAJ 450 gr
- Limonada 450 gr
- Mešanica za belo kavo 125 gr

INSTANT OSVEŽUJOČI SADNI NAPITKI — GRINGO

- ANANAS 25 gr
- BOROVNICA 25 gr
- GRAPEFRUIT 25 gr
- MALINA 25 gr
- ORANŽADA 25 gr

DELAMARIS

Novo iz Embe

Tokrat ne gre za novost med proizvodi, pač pa za novo embalažo 200 gramske Orient kave. Težave z dvestogramsko kavo se pojavljajo že nekaj časa. Staro, celofansko vrečko, ki se je zaradi slabe kakovosti papirja večkrat trgala, je v lanskem letu zamenjala nova vrečka iz alu folije. Vendar pa trgovina, pa seveda tudi kupci, modernega, s pisanimi barvami opremljenega dizajna niso sprejeli.

Zato so v Embi začeli razmišljati o novi opremi. Nova kreacija vrečke je standardna in bolj primerna. Po barvah je embalaža podobna vrečkam 100 gramske pražene kave, ki je v naših prodajalnah že dovolj poznana.

Kava v novi embalaži bo prišla na tržišče v prvi polovici meseca marca, seveda pa bodo vzporedno prodajali tudi kavo v stari embalaži. Na zalogi imajo še precejšnjo količino folije za vrečke s starim vzorcem in to je seveda potrebno porabiti.

Ko pa smo ravno pri kavi, naj napišemo še naslednje. Pred meseci smo predstavili novo polnitev kave v 3 kilogramske doze, ki so namenjene za gostinstvo. Zaradi večje cene embalaže je bila tako pakirana kava nekoliko dražja. Zdaj pa so v Embi ceno kave v teh dozah izenačili s ceno kave v tri kilogramskih vrečkah.

MILE BITENC

Takole izgleda nova embalaža za 200 gramsko praženo kavo. V ozadju so 3 kilogramske doze pražene kave, namenjene za ekspres aparate

MERCATOR 21

SPOZNAVAJMO NAŠE DOBAVITELJE

NOVOST IZ SLOVINA

polni SLOVIN Ljubljana

Svetli rum Havana club

V januarju so začeli pri Sloviniu polniti in pošiljati na tržišče novo alkoholno pijačo, svetli rum HAVANA CLUB. Ob tem pomembnem dogodku so sklicali tiskovno konferenco, katere sta se razen predstavnikov sredstev javnega obveščanja udeležila tudi predstavnik Republike Cube veleposlanik dr. Fernando L. Florez Ibarra in predstavnik izvoznika Cubaexporta Alfred Diaz Reyes.

SLOVIN

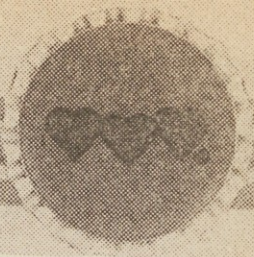
Paloma izdelki so prisotni v sleherni naši prodajalni

NAGRADNA KRIŽANKA

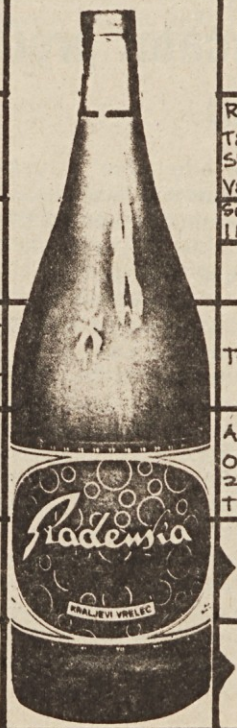
Rešitve tokratne nagradne križanke pošljite uredništvu Mercatorja do 20. 3. 1977. Med reševalce bomo z žrebom razdelili 10 nagrad, ki jih bo pripravila Radenska.

Radenska

♥	VRTNA CVETICA	ŽENSKO IME - TEODORA	IZPRAZ- NITEV, ODSTRA- NITEV	NETO, AMPER, VZHOD	CENT	ODISEJE VA DOMOVINA
	NOČNA PTICA				TONA 60 SEKUND	
	DUŠEVNI PRETRES, POŠKODBA					
	NEOZDR. BOLEZEN, KARCINOM				IDA KRAVANJA RAČUN	
	AMPER		ŽARA AVT-OŽN. KARLOVCA			
♥	ČOLN, DREVAK, PRIŽNICA					KOZM. KOLEK - CIPA ILIRIJE

ZAGREB. VELESE- JEM		LEPA SPOHL. CVETICA	PISANA TROPŠKA PAPIGA	LJUDSKI ODBOR	NAŠ TOZD NA PRIMORSK	SLOV. GLEDAL- IGRALEC ZLATKO	LACKO SKRAJŠ- ČAKOVEC			OSEBNI ZAJNEK RAZBIDAC DIVJAK
PROSTOR ZA DRSANJE								CANKAR IVAN MRAK		
POSNETEK OBNOVA, ODTIS										12.ČRKA ZDRAY- NIK
RASTLINA IZ DRUŽINE LILIJ				ROCCO GRANATA DOKTOR			REDKEJ. ŽENSKO IME			
1.OSEBA OD VEDETI			SPREMLJE VALEC OGNJA					♥	SOLNIZ. ZLOG 5	AR
KICI BREZ M			SOVRAJ- NICA ŽELEZA NETTO					REKA, KI TEČE SKOZI VELENJE SODOBNIK ILIROV.		
LITER		NEZNANEC PREBIVAL- IRSKÉ		NEKŠKI PREDLOG				K		STRD
NULA				OGLA - ŠANJE VRANE	PUBLI- CIST DOBER- SEK			TONA	ZNAMKA KAMIDANJ ŠALA	
ŠARENICA V OČESU, TUDI ROŽA				KUNTNER TONE TONE TOMŠIČ				AVTOM. OZNAKA ZA TRST	... MI SMO PA RIBNEANJE ENAKI ČRKI	
KRIŽANKA SESTAVILA	EMIL ČEVC		3							RIMSKA 500 1.ČRKA ABCEDE
MAJA HOČEVAR	LÉTO - VIŠČE V ŽRNOGOS PRIMORSJU									♥

Pričakovali smo, da bo tale mojster kaj postoril po hiši, pa smo ostali razočarani. Stoli v jedilnici na Aškerčevi 3 so še vedno polomljeni, edino roke in noge naših delavcev so za čuda še cele.

Letos smo videvali v Delovni skupnosti podjetja za Pusta malo maškar. Tale je bila precej žalostna, pa ne vemo zakaj. Ne vemo tudi tega, kakšne prispevke je pobirala v veliki koš...

Nogometni klub Mercator pred novo sezono

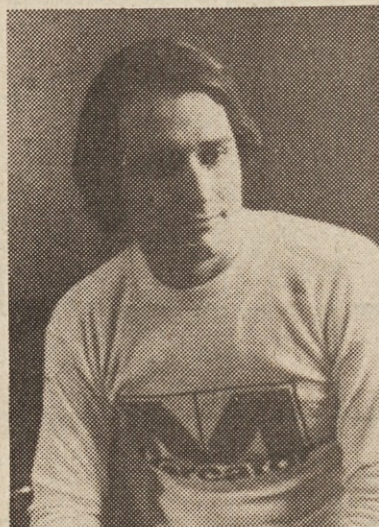
V nedeljo, 6. marca, bo nogometni klub Mercator odigral v Zrenjaninu prvo tekmo v novi pomladanski sezoni. V jesenskem kolu je klub zasedel 17., predzadnje mesto v II. nogometni zvezni ligi zapad. Kako pa so fantje pripravljani na nove osvojitve točk, nam je povedal kapetan moštva Darko Bajec.

»V februarju smo se sedemnajst dni pripravljali na Malem Lošnju. Dvakrat dnevno smo trenirali z žogo, žal pa teren ni bil vseskozi najboljši zaradi slabega vremena. Tam smo odigrali tudi dve prijateljski tekmi z Mariborom, na povratku v Ljubljano pa še na Reki z istoimenskim klubom.«

To so bile prve priprave z novim trenerjem Gugoljem, ki ga večina pozna že od preje, ko je še treniral Olimpijo, vemo da pa je kar nekaj igralcev prišlo v Mercator ravno iz tega kluba. Med njimi je tudi kapetan Bajec, ki že sedmo leto igra za naš klub.

Po mnenju Darka Bajca so igralci v dobri formi. V Mercator prihajajo to sezono novi igralci, in sicer: Šišić iz Olimpije, Ražić in Stojanović iz Reke, Komljenović iz Bora, Hrga iz Osijeka. Pridobili so še nekaj mladih igralcev iz Ilirije in Slovana, ki kažejo, da bodo postali obetavni igralci.

Fantje pravijo, važen je start! Upajmo, da bodo dobro začeli že v prvi tekmi z zrenjaninškim Proleterjem.

Darko Bajec, kapetan moštva nogometnega kluba Mercator

Mercator

Glasilo delovnega kolektiva »Mercator«, Ljubljana, Aškerčeva 3 — Izdaja skupni delavski svet podjetja »Mercator« — Izhaja enkrat mesečno — Ureja uredniški odbor: Edo Božič, Danilo Domajnko, Branko Gorjup, Kancijan Hvastija, Nada Rihtar, Marjan Pogačnik, Jože Rener, Ivanka Vrhovčak — Odgovorna urednica: Ivanka Vrhovčak — Tisk: Tiskarna Ljudske pravice, Ljubljana

Oproščeno temeljnega davka od prometa proizvodov